SİLİFKE TİCARET VE SANAYİ ODASI

SİLİFKE CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

2024 YILI EKONOMİK RAPOR

www.sitso.org.tr

Camikebir Mahallesi Mefkure Sokak No:2 Silifke/Mersin
+90 324 714 1038 / +90 324 714 4538
+90 324 714 4483
silifketso@tobb.org.tr silifketso SilifkeSitso silifketso

Önsöz

Değerli Üyelerimiz ve İş Dünyasının Kıymetli Temsilcileri,

Küresel ekonominin son yıllarda karşılaştığı zorluklar ve geçirdiği dönüşümler hepimizin gündeminde önemli yer tutuyor. Covid-19 salgını, tedarik zincirlerindeki aksaklıklar, değişen jeopolitik dengeler ve iklim değişikliğinin etkileri, dünya ekonomisini köklü bir şekilde yeniden şekillendiriyor.

Rusya-Ukrayna savaşı, Avrupa'da gıda ve enerji güvenliğini tehdit ederken, dünya genelinde tedarik zincirlerinin yeniden yapılandırılmasına sebep oldu. Tüm bu zorluklara rağmen, dünya ekonomisi 2023 yılında beklenenden daha iyi bir performans göstererek belirgin oranda büyüdü ve ticaret hız kazandı.

Silifke olarak, sahip olduğumuz tarım, turizm ve sanayi potansiyelimizle, küresel ekonomik değişimlere ayak uydurmanın ve bu süreçten güçlenerek çıkmanın yollarını aramalıyız. Bölgesel ekonomimizin güçlenmesi, yerel işletmelerimizin rekabet gücünün artırılması ve yeni yatırım fırsatlarının değerlendirilmesi için çalışmalarımızı yoğunlaştırıyoruz. Bu bağlamda, Silifke Ticaret ve Sanayi Odası olarak, üyelerimizin bu küresel değişimlerden en az etkilenmeleri için gerekli adımları atmak zorundayız.

Dijital dönüşüm, yapay zeka, sürdürülebilir enerji ve inovasyon alanlarında atacağımız adımlarla, bölgemizin ekonomik potansiyelini en üst seviyeye çıkarmayı hedefliyoruz. Ayrıca, yerel işletmelerimizin uluslararası pazarlarda rekabet edebilirliklerini artırmak için gerekli eğitim ve destek programlarını hayata geçirmeye devam edeceğiz. Silifke'nin tarım ve turizm potansiyelini daha da geliştirerek, bu alanlarda yenilikçi ve sürdürülebilir projelerle bölge ekonomisini canlandırmayı planlıyoruz.

Bu dönemde, birlik ve dayanışma içerisinde olmanın önemini bir kez daha vurgulamak isterim. Silifke Ticaret ve Sanayi Odası olarak, üyelerimizin yanında olmaya, onlara yol göstermeye ve destek olmaya devam edeceğiz. Birlikte çalışarak, Silifke ve çevresinin ekonomik refahını artıracağımıza ve bölgemizi daha güçlü bir geleceğe taşıyacağımıza inancım tamdır.

Saygılarımla,
Nurettin KAYNAR
Yönetim Kurulu Başkanı

SİLİFKE TİCARET VE SANAYİ ODASI

YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

NURETTİN KAYNAR	***Yönetim Kurulu Başkanı***
ALP KADIOĞLU	*Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı*
OSMAN TUĞRAN	*Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı*
Ali IŞIK	*Yönetim Kurulu Muhasip üyesi*
ERDİN SOY	*Yönetim Kurulu Üyesi*
HÜSEYİN KASAP	*Yönetim Kurulu Üyesi*
MUSTAFA UYSAL	*Yönetim Kurulu Üyesi*

MECLİS ÜYELERİ

ADI SOYADI	*GÖREVİ*
A.BAKİ UYSAL	***Meclis Başkanı***
EYÜP KELEŞ	*Meclis Başk.Yardımcısı*
METİN ALTIN	*Meclis Başk. Yardımcısı*
ŞERİFE ÖZER	*Meclis Başkan Yardımcısı*
LOKMAN EREN	*Meclis Katip Üyesi*
NURETTİN KAYNAR	*Meclis Üyesi*
ERDİN SOY	*Meclis Üyesi*
HÜSEYİN KASAP	*Meclis Üyesi*
MUSTAFA UYSAL	*Meclis Üyesi*
ALP KADIOĞLU	*Meclis Üyesi*
OSMAN TUĞRAN	*Meclis Üyesi*
ALİ IŞIK	*Meclis Üyesi*
SEYFİ KAYA	*Meclis Üyesi*
MUSTAFA KISA	*Meclis Üyesi*
ÖMER KAYNAR	*Meclis Üyesi*
MUHAMMET KALKAN	*Meclis Üyesi*
YILMAZ KAYA	*Meclis Üyesi*
SİNAN AKDENİZ	*Meclis Üyesi*
MEHMET ERTAŞ	*Meclis Üyesi*
SADRETTİN İRİŞ	*Meclis Üyesi*
SITTIKA ÖZSU	*Meclis Üyesi*
OKTAY DAĞLI	*Meclis Üyesi*
ALİ TÜRER	*Meclis Üyesi*
SEDAT ŞAHİN	*Meclis Üyesi*
AHMET GÜNER	*Meclis Üyesi*
ZİYA ERDEN	*Meclis Üyesi*
BORA KÖROĞLU	*Meclis Üyesi*
İBRAHİM AVDIL	*Meclis Üyesi*
MUSTAFA ÖZCAN	*Meclis Üyesi*

09
21

2024 YILINDA DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER VE BEKLENTİLER

DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

2024'de küresel ekonomi genelde jeo-politik gelişmelerin etkisinde kaldı: Uzun süredir tarafsız olan İsveç'in NATO'ya girmesi, Ukrayna güçlerinin Rusya'nın Kursk bölgesine girmesi, İsrail'in İran ve Lübnan'a saldırıları, ABD'nde Donald Trump'ın seçilmesi, Suriye'deki Beşşar Esad rejiminin düşmesi ve Güney Kore Devlet Başkanı Yoon Suk Yeol'un sıkıyönetim ilan etmesinden kısa bir süre sonra görevden alınması gibi bir dizi olay gerçekleşti. Özellikle Rusya – Ukrayna arasında yaşanan sıcak savaşın ve Orta Doğu'daki gelişmelerin 2025'de de etkisini ve belirsizliğini sürdüreceği anlaşılıyor. İlave olarak 2024'de Çin ile Tayvan arasındaki gerginlik de devam eGi ve Çin, on yıllardır yaptığı en büyük deniz askeri tatbikatını gerçekleştirdi.

Bu jeopolitik arka plana 2024'de Trump ile Federal Rezerv arasındaki potansiyel gerginlik, ABD'nin yeni göç politikası, Trump'ın devreye sokacağını söylediği tarifelerin ve bu tarifelere karşı olası misillemenin Çin'in yanı sıra ABD müGefikleri ve ortakları üzerindeki etkisi, ABD açıklarının ve borcunun sürdürülemez gidişatı da eklendi.

Küresel düzeyde jeo-politik baskılar sürse de küresel büyüme görünümünde sınırlı iyileşme 2024'de devam ederken gelişmiş ülkelerdeki farklılaşma belirginleşti. Küresel iktisadi faaliyete ilişkin öncü göstergeler, imalat sanayindeki görece zayıf seyrin sürdüğüne ve hizmet sektörünün ekonomik büyümenin ana kaynağı olmaya devam eGiğine işaret eGi. İmalat sanayindeki zayıf görünüm gelişmiş ülkeler (GÜ) grubunda daha belirgin olarak gözlendi. Hizmet sektörü ise hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler (GOÜ) grubunda olumlu seyrini korudu. Türkiye'nin ticari ortaklarının büyüme görünümleri farklılık göstermekle birlikte 2025'de büyüme tahminlerinin çoğunlukla aşağı yönlü güncellendiği dikkat çekiyor.

Dünya ekonomisi 2020'de yaşanan pandemi döneminde yüzde 3,1 küçülürken sonraki yıllarda hızlı bir toparlanma sürecine girdi ve 2023'de yüzde 2,8 büyüyen dünya ekonomisi 2024'de de yüzde 3,2 büyüme yakaladı. GÜ grubunda büyüme yüzde 3'ün altında kalırken Çin ve Hindistan ağırlıklı olmak üzere GOÜ'de yüzde 4'ün üzerinde büyüme yakalandı. 2023'de 106 trilyon USD olan küresel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH), 2024'de 110 trilyon USD'a ulaştı. Aynı dönemde küresel Kişi başı GSYİH da 13.920 USD'dan 14.217 USD'a çıktı.

TABLO 1. KÜRESEL BÜYÜME VE GSYİH GELİŞMELERİ

Kaynak. Dünya Bankası & IMF

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Büyüme (%)	2,6	-3,1	6,4	3,2	2,8	3,2
GSYH (Trilyon USD)	87,6	85,1	96,5	100,2	106	110
Kişi Başı GSYH (USD)	11.320	10.882	12.235	12.880	13.920	14.217

ABD ekonomisi diğer büyük ekonomilerden olumlu ayrışmayı 2024'de de sürdürdü: 1948-2023 yıllık ortalama büyümesi olan yüzde 3,2'nin altında kalsa da 2023'de yüzde 2,9, 2024'de de yüzde 2,8'lik büyüme oranını yakaladı. Avrupa Birliği (AB) genelinde ise büyüme 2020'deki yüzde 6'lık düşüşün ardından 2021'de yüzde 6,3 oranında büyüme gerçekleştirilmişti. 2022'de büyüme yüzde 3,5, 2023'de 0,4 ve 2024'de 0,9 oldu. AB'nin en büyük ekonomisi Almanya ise 2023'de yüzde 0,3 küçülürken, 2024'de de yüzde 0,2 ile küçülme devam eGi. Resesyon (durgunluk) genelde AB'nin sorunu olmaya devam ediyor. Japonya 2023'de 0,6 büyürken 2024'de sıfır büyüme gerçekleştirdi. İngiltere de genel durgunluk gözlenirken 2023'de 0,4 büyüyen ekonomi 2024'de yüzde 1,1 oranını yakalayabildi.

GOÜ'ler yaşadıkları sorunlara rağmen büyüme konusunda daha iyi bir performans gösterdi. Çin emlak piyasasında yaşanan sıkıntıları atlatmaya yönelik olarak çeşitli destek programlarını devreye sokarak finansal bir çöküş yaşanmasının önüne geçti. Çin ekonomisi 2023'de yüzde 5,4, 2024'de de yüzde 5 oranında büyüdü. Dünya'nın en yüksek nüfusuna sahip Hindistan ise 2023'de yüzde 9,2 büyürken 2024'de büyüme yüzde 6,5 oranında gerçekleşti. Rusya yaşadığı savaş ortamında 2023 ve 2024'de yıllık yüzde 4,1'lik büyüme oranını yakaladı.

Hiç kuşkusuz Çin başta olmak üzere GOÜ'lerin ekonomik performansları; GÜ'lerdeki deflasyon endişeleri ve küresel ticaret politikalarında korumacı eğilimlerin güçlenmesi, ekonomik faaliyet üzerindeki belirsizliğin artmasına bağlı olarak ciddi biçimde etkilenmeye devam edecek.

TABLO 2. ÇEŞİTLİ ÜLKELERDE GÜNCEL MAKRO EKONOMİK GÖSTERGELER

Kaynak: Tradingeconomics.com (8.6.2025 itibariyle güncel veriler)

	Büyüme (%)	Politika Faizi (%)	Enflasyon (%)	İşsizlik (%)	Bütçe Dengesi/ GSYH	Kamu Borcu/ GSYH	Cari Denge/ GSYH
ABD	-0,2	4,50	2,3	4,2	-6,2	124,3	-3,9
Çin	1,2	3,00	-0,1	5,1	-5,8	88,3	2,2
AB	0,3	4,50	2,4	6,5	-3,6	88,6	1,9
Japonya	-0,5	0,10	2,7	2,6	-2,5	263,9	1,8
Almanya	0,2	4,50	2,2	5,9	-5,8	63,6	5,9
Hindistan	2,1	6,50	4,8	7,6	-4,4	86,5	-2,0
İngiltere	0,6	5,25	3,2	4,3	-5,5	97,6	-3,3
Rusya	-0,8	16	7,8	2,7	-1,9	17,2	10,3

2020'de tedarik zincirlerinin kırılmasına yol açan COVİD-19 ile başlayan, Rusya-Ukrayna savaşı ile de hızlanan enflasyon küresel bir sorun haline gelmişti. Merkez bankalarının faiz yükseltmesi ve parasal sıkılaşmayı tercihleri sonucu 2023 yılından itibaren enflasyonda hissedilir bir iyileşme yaşandı: 2024'de GOÜ'lerde yıllık yüzde 3'lere, GOÜ'de de 2,5'lerin altına geriledi. Bu gerilemede talebin kontrolü kadar emtia fiyatlarındaki gerileme de etkili oldu.

2024'DE EMTİA FİYATLARI

Küresel büyüme; jeopolitik riskler, finansal koşullar ve tedarik zincirleri gibi arz yönlü faktörler emtia fiyatları üzerinde belirleyici olmaya devam ediyor. 2020'de pandemi, 2022'de de Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle yükselen emtia fiyatları 2023 ve 2024'de bu trendini kaybetti. Genelde dalgalanma sürse de en azından oynaklık bu dönemlere kıyasla azaldı. Tarımsal emtialarda diğerlerine kıyasla 2024'de dalgalanma yüksekti.

Brent tipi petrolün varil fiyatı Covid-19 salgını nedeniyle kapanmaların yaşandığı 2020 Nisan'ında 21 ABD Dolarına kadar gerilemiş, 2022 Haziran başında ise açılma ve jeo-politik risklerin de etkisiyle 119 ABD dolarına yükselmişti. Ancak özellikle Euro bölgesindeki ekonomik zayıflamanın da etkisiyle 2023 başında 85 ABD doları civarında olan brent tipi ham petrol fiyatı 2023 sonunda 77 ABD dolarına kadar geriledi. 2024'de ham petrol yüzde 0,4, Brent tipi petrol yüzde 3,2 oranında gerileme gösterdi.

Aylık yeniden dengeleme ile emtia vadeli işlem fiyatlarının aritmetik ortalaması kullanılarak hesaplanan Uomson Reuters/Core Commodity CRB Endeksi emtia fiyatlarının seyrini izlemek açısından iyi bir gösterge olarak kabul ediliyor. Endeks 19 emtiadan oluşuyor: alüminyum, kakao, kahve, bakır, mısır, pamuk, ham petrol, altın, kalorifer yağı, yağsız domuz, canlı sığır, doğal gaz, nikel, portakal suyu, RBOB benzin, gümüş, soya fasulyesi, şeker ve buğday. Bu emtialar farklı ağırlıklarla dört gruba ayrılıyor: enerji yüzde 39, tarım yüzde 41, kıymetli madenler yüzde 7, baz/endüstriyel metaller ise yüzde 13 ağırlığa sahip bulunuyor. CRB Endeksi 2020'de 119 seviyelerine kadar gerilemiş ancak aşının etkili olmasıyla açılmaların başlaması, Rusya-Ukrayna savaşı gibi jeo-politik risklerin de etkisiyle 2022 Haziran başında yaklaşık iki kat artarak 347'ye ulaştı. Ancak merkez bankaları tarafından başlatılan sıkılaşma politikaları ile birlikte endeks 2023'e 287 ile girdi ve yılın sonunda 304 olarak gerçekleşti. Kısaca 2023'de emtia fiyatları zaman zaman çeşitli nedenlerle tedarik zincirlerinde yaşanan sıkıntıların ve rahatlamaların etkisiyle istikrarlı diyebileceğimiz bir aralıkta seyretti. 2024'de ise CRB yüzde 18,37 oranında artış gösterdi. Metal endeksindeki (LME) artış ise 2024'de yüzde 5,48 olarak gerçekleşti.

DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ BEKLENTİLER

Küresel düzeyde gerek ekonomik gerekse jeo-politik gelişmeler gittikçe daha karmaşık hale geliyor. 2025'in Ocak sonunda göreve gelen ADB Başkanı D. Trump seçim döneminde ticaret savaşlarının sinyalini vermişti ancak Çin başta olmak üzere birçok ülke açıklanan gümrük vergilerinin bu denli yüksek olmasını da beklemiyordu. Ticaret engellerindeki önemli artışlar, daha sıkı finansal koşullar, daha zayıf iş ve tüketici güveni ve artan politika belirsizliğin devam etmesi halinde büyüme beklentileri üzerinde belirgin bir olumsuz etkiye sahip olabilecek. Özellikle tarifeleri artıran ülkelerdeki daha yüksek ticaret maliyetlerinin enflasyonu yukarı yönlü baskılayacağı konusunda da endişeler devam ediyor.

Enflasyonu aşağı yönlü baskılayacak ve gümrük tarifelerinin etkisini zayıflatacak olan da emtia fiyatlarının göreceli olarak düşük seyretmeye devam etmesi olarak görülüyor.

OECD bu çerçevede Küresel GSYİH büyümesinin, devam eden zorluklara karşın, Mayıs ortasındaki tarife oranlarının sürdürüleceği varsayımıyla, 2024'teki yüzde 3,3'ten 2025 ve 2026'da yüzde 2,9'a düşeceğini tahmin ediyor. Yavaşlamanın özellikle ABD, Kanada ve Meksika'da yoğunlaşırken, Çin ve diğer ekonomilerde daha küçük aşağı yönlü düşüş bekleniyor. OECD, küresel ticaret büyümesinin, beklenen tarife artışlarından önce önemli bir ön yüklemeden sonra önümüzdeki iki yıl içinde önemli ölçüde yavaşlayacağı ve belirsizliğin yatırımlar üzerinde olumsuz etkiye sahip olacağını tahmin ediyor. OECD'ye göre küresel ticaret hacmindeki reel artış 2025'de yüzde 3,8 iken 2025'de yüzde 2,8, 2026'da da yüzde 2,2 olması bekleniyor. Kısaca, ticaret ilişkileri yeniden yapılandırılmaya devam ediyor ve değişen jeopolitik de bunun başlıca nedeni oluşturuyor: ABD, ticareti Çin'den uzaklaştırıp Meksika ve Vietnam gibi diğer ekonomilere doğru kaydırmaya devam ediyor. Bazı durumlarda, bunun nedeni bu ekonomilerin Çin ile Ameri- ka Birleşik Devletleri arasındaki ticaret akışlarında ara bir adım oluşturması olarak görülüyor. Avrupa ekonomileri Rusya ile ticarete uzaklaşıp diğer ortaklarla, özellikle ABD ile ticareti artırmış görünüyor. Gelişmiş ekonomiler yerine gelişmekte olan ekonomiler artık Çin'in ithalat ve ihracatının çoğunluğunu oluşturuyor. Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN), Brezilya ve Hindistan gibi ekonomiler jeopolitik yelpazede ticaret bağlarını güçlendirmeye devam ediyor.

Diğer taraftan ülkelerde yaşanan mali gevşemenin, özellikle 2026'da daha yüksek savunma ve altyapı harcamalarının önemli bir artışa neden olabileceği Çin ve Almanya başta olmak üzere bazı ekonomilere destek sağlayacağı konusunda da iyimser beklentiler söz konusu. Bu özellikle yeni jeo-politik yapılanmada AB'nin savunmayı güçlendirmek için yapacağı harcamaların AB büyümesine de katkı sağlayacağını beklemek gerekiyor.

OECD'ye göre; G20 ekonomilerindeki yıllık manşet enflasyonunun 2024'te yüzde 6,2'den 2025'de yüzde 3,6'ya ve 2026'da da yüzde 3,2'ye düşmesi bekleniyor. ABD'de yıllık enflasyonun 2024'deki yüzde 2,5'ten sonra 2025 de yüzde 3,2'ye yükseleceği ve 2026'da da tekrar yüzde 2,8'e gerileyeceği tahmin ediliyor. Bu tahminler Fed 'in yüzde 2 olan hedef enflasyonunun bir hayli üzerinde bulunuyor. AB'de ise enflasyon göstergeleri ABD'den daha iyi görünüyor: 2024'de yüzde 2,4 olan AB enflasyonunun 2025'de 2,2'ye, 2026'da da yüzde 2'ye gerilemesi bekleniyor.

Hiç kuşkusuz bu tahminler önemli riskler taşımaya devam ediyor. Ticaret engellerine karşı ülkelerin birbirlerine yapabileceği misilleme eylemleri de dahil olmak üzere daha fazla artış veya hızlı değişiklikler, tüketiciler ve firmalar tarafından daha temkinli davranışlar veya finansal piyasalarda devam eden risk yeniden fiyatlandırması, büyümeyi daha da yavaşlatabilecek ve yüksek oranda birbirine bağlı sınır ötesi tedarik zincirlerinde de önemli kesintilere neden olabilecektir. Hanelerin artan enflasyon beklentileri, özellikle önemli ölçüde daha yüksek ticaret maliyetleriyle karşı karşıya olan veya hala sıkı işgücü piyasalarına sahip ekonomilerde enflasyonist baskıları artırabilecek risklerdir. Bu da kısıtlayıcı para politikalarını destekleyecek bir gelişme olabilecektir. Sonuçta da yine büyüme beklentileri olumsuz etkilenebilecektir. Hala zengin değerli ve yoğunlaşmış hisse senedi piyasalarından ve yüksek kurumsal finansman ihtiyaçlarından kaynaklanan finansal istikrar riskleri, ek risk yeniden fiyatlandırmasıyla tetiklenebilir ve yüksek kaldıraçlı banka dışı finansal aracılar tarafından zorunlu varlık satışlarıyla büyütülebilir. Olumlu olabilecekler ise ticaret engellerindeki artışın tersine dönmesi durumunda daha düşük politika belirsiz-

liği nedeniyle büyüme desteklenebilecek ve enflasyonist baskı da azalabilecektir. Düzenleyici yükleri hafifletme adımları ve Avrupa ve Orta Doğu'daki sıcak çatışmalara erken bir çözüm güveni ve yatırım teşviklerini tersine döndürebilecek gelişmeler olacaktır.

2024'DE TÜRKİYE EKONOMİSİ

TÜİK verilerine göre; 2023'de GSYH büyüme hızı yüzde 5,1 iken, 2024'de yüzde 3,2 olarak gerçekleşti. Bu gerilemede temel etken parasal sıkılaştırma kaynaklı talebin kontrol altına alınmasıydı.

2024'de sektörel olarak değerlendirildiğinde; tarım ve inşaat sektörü büyümesinde artış yaşanırken, sanayi ve hizmetler sektörü büyüme performansı aynı gelişmeyi gösteremedi. Örneğin, 2023'de yüzde 2,5 oranında artan imalat sanayi katma değeri, 2024'de yüzde 0,2 oranında düştü. Genel olarak 2023'de yüzde 1,7 büyüyen sanayi sektörü katma değeri ise 2024'de yüzde 0,5 oranında büyüdü. Sonuçta 2023 ve 2024'de sanayi katma değerinin GSYH içindeki payı da belirgin bir biçimde geriledi. 2022'de sanayi katma değerinin GSYH içindeki payı yüzde 26,4 iken, bu pay 2023'de yüzde 22,9'a, 2024'de ise yüzde 20'ye düştü. Bu düşüşte özellikle imalat sanayi etkili oldu.

2024'de mal ve hizmet ihracatı reel olarak yüzde 0,9 oranında artarken, mal ve hizmet ithalatı yüzde 4,1 oranında geriledi. Kıymetli taşlar ve altın ithalatı ile enerji ithalatındaki gerileme, sanayi üretimdeki düşüşün ham madde ithalatını düşürmesi, 2024'de net ihracatın büyümeye katkısının pozitife dönmesine katkı yaptı.

TABLO 3. SEKTÖRLERİN BÜYÜMEYE KATKILARI (% DEĞİŞİM)

Kaynak: TÜİK

	2023	2024
GSYİH Büyümesi	5,1	3,2
Sektörlerin Büyüme Hızı	4,2	2,6
-Tarım	0,2	3,9
-Sanayi	1,7	0,5
-İnşaat	7,2	9,3
-Hizmetler	5,2	2,6

2024'ün özellikle ikinci ve üçüncü çeyreğinde yavaşlayan ekonomik faaliyetler, yılın son çeyreğinde beklentilerin tersine kısmen canlanma gösterdi. 2023'de Cumhurbaşkanlığı ve genel seçimler öncesi ve seçim sonrasında uygulanan ekonomi politikaları ciddi farklılık göstermişti. Seçim öncesinde TCMB müdahaleleri ve makro ihtiyatı tedbirler ile döviz kurlarında istikrar sağlanırken, faiz oranları düşük tutulmuş- tu. Seçim sonrasında ise politika faiz oranı kademeli olarak artırılarak Aralık 2023'te yüzde 42,5 olarak belirlenmişti. Politika faizi Mart 2024'te yüzde 50'ye yükseltildi ve yılsonuna kadar bu düzeyde tutuldu.

TCMB politika faizindeki bu yükselişe paralel olarak, kredi ve mevduat faizlerinde de 2024'de belirgin bir artış yaşandı. Kredi ve mevduat faizlerindeki bu yükseliş, firma ve tüketicilerin talebini gerileterek

ekonomide yavaşlamaya neden oldu. 2024'ün ikinci ve üçüncü çeyreğinde mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış GSYİH büyümesi bir önceki döneme göre, sırasıyla, yüzde 0,2 ve yüzde 0,1 oranında geriledi. Hane halkı tüketim harcamaları da ikinci çeyrekte yüzde 0,4, üçüncü çeyrekte yüzde 0,2 oranında düştü. 2024'ün son çeyreğinde ekonomide tekrar canlanma başlarken, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış GSYİH yüzde 1,7 oranında büyüme gösterdi. Büyümenin itici gücü de iç talep oldu. Hane halkı tüketimi bir önceki çeyreğe göre yüzde 4,3, yatırımlar ise yüzde 3,9 artış gösterdi. Mal ve hizmet ihracatı bir önceki çeyreğe göre yüzde 3,3 gerilerken, mal ve hizmet ithalatı yüzde 5,2 artış gösterdi. Dolayısıyla büyük ölçüde ithalaGaki gerilemeden kaynaklanan dış dengedeki iyileşme son çeyrekte tersine döndü. Dış dengenin yeniden bozulmaya başlamasında TL'nin değerlenmesindeki hızlanma etkili oldu.

Covit-19 ve sonrasındaki ekonomik politika uygulamalarının etkisiyle, işletme artığının GSYH'deki payı artarken, işgücü ödemelerinin payı 2021 ve 2022 yıllarında belirgin bir düşüş göstermişti. 2023'de işgücü ödemelerinin payında tekrar yükseliş gözlendi. Seçim sürecinde asgari ücret ve maaşlara yapılan artışlar ile EYT'den emekli olan yaklaşık 2 milyon kişiye yapılan kıdem ve ihbar tazminatı ödemeleri işgücü ödemelerinin GSYH içindeki payının yükselmesini sağladı: 2019'da işgücü ödemelerinin GSYH içindeki payı yüzde 31,3 iken, bu pay 2022'de yüzde 23,6'ya kadar gerilerken, 2023'de ise maaş-ücret ve kıdem-ihbar tazminatlarının etkisiyle yüzde 28,9'a yükseldi. 2024 genelinde de işgücü ödemelerinin GSYH içindeki payı yüzde 33,5 olarak gerçekleşti. Ancak 2024 yılı ilk çeyreğinde yüzde 37 olan işgücü ödemelerinin GSYH'ya oranı, ikinci çeyrekte yüzde 35,5'e üçüncü çeyrekte yüzde 32,2'ye, son çeyrekte ise yüzde 30,8'e geriledi. Ücretli çalışan sayısındaki artışa rağmen, dönemler itibariyle işgücü ödemelerinin payındaki düşüş, 2024 yılında asgari ücretin yılda bir kez artırılmasından kaynaklanmıştır. 2024 yılı ikinci yarısında memur maaşları yüzde 19 civarında artırılırken, asgari ücrete artış yapılmamıştır. Asgari ücretin sabit tutulması, özel sektördeki diğer çalışanların ücret artışlarını da oldukça sınırlandırmıştır. 2024 yılının ikinci yarısında işgücü ödemelerinin GSYH içindeki payında belirgin bir gerileme olmuş, bu eğilimin önümüzdeki yıl da devam etmesi beklenmektedir (Kaynak: \afer Yükseler).

TABLO 4. TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ TEMEL GÖSTERGELER

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kişi Başına GSYİH (USD)	9.208	8.600	9.601	10.659	13.110	15.463
GSYİH (Milyar TL)	760	717	807	906	1.130	1.322
GSYİH (Milyar USD)	4.318	5.047	7.256	15.012	26.546	43.411
Büyüme (%)	0,8	1,9	11,4	5,5	4,5	3,2
TÜFE (%)	11,84	14,60	36,08	64,27	64,77	44,38
Yİ-ÜFE (%)	7,36	25,15	79,89	97,72	44,22	28,52
İşsizlik (%)	13,4	12,9	11,3	10,3	8,8	8,5
İşgücüne Katılım (%)	52,6	49,2	52,7	53,6	53,6	53,9
USD/TL	5,95	7,43	13,28	18,64	29,02	34,90
EUR/TL	6,68	9,09	15,10	19,70	31,66	36,58
Sepet Kur	6,32	8,26	14,19	19,17	30,34	35,74

ENFLASYON VE PARA POLİTİKASI

TCMB, 2023 ortasından itibaren "rasyonel politikalara dönüş" çerçevesinde faiz oranlarını yükseltmeye başlayarak parasal sıkılaşma politikasını benimsemişti. 2023 Mart'ında yüzde 8,5'e kadar düşürülen politika faizi, 2023 Haziran'ında yüzde 15'e ve sonrasında kademeli olarak artırılarak Aralık sonu itibariyle yüzde 42,5'e kadar yükseltildi. 2024'de de politika faizindeki artış devam eGi ve Mart toplantısında yüzde 50 oldu. TCMB politika faizini 2024 sonunda 47,5'e düşürdü. 2025 Ocak toplantısında politika faizini yüz- de 45'e çeken TCMB, Mart'ta da 42,5'e indirdi. Ancak politik belirsizliklerin etkisiyle politika faizi Nisan toplantısında yüzde 46'ya yükseltildi.

TCMB'nin 2023 ortasından itibaren faiz oranlarını "kademeli yükseltmesi" politika faiz oranının enflasyona ve beklentilere göre oldukça düşük kalmasına neden oldu. Bu da bir taraftan döviz kurunun ve dolayısıyla enflasyonun da yükselmesiyle sonuçlandı. Enflasyonu yükselten bir diğer gelişme de 2023 Temmuz'unda yapılan dolaylı vergi düzenlemeleriydi. TÜFE 2023 sonunda 64,8 olarak gerçekleşti.

2024 Orta Vadeli Program'da (OVP) TÜFE enflasyonu yüzde 33 olarak hedeflense de TCMB enflasyonu yüzde 30-42 aralığında revize eGi. Bu arada enflasyonun ana eğiliminde belirgin ve kalıcı bir düşüş sağlanana ve enflasyon beklentileri düşürülene kadar sıkı para politikası duruşunun sürdürüleceğini belirti. 2024'de büyüme OVP hedefinin altında kalarak yüzde 3,2 olarak gerçekleşirken, TÜFE enflasyonu da OVP hedefi ve TCMB tahmininin üzerinde yüzde 44,4 olarak gerçekleşti. Genelde 2024'de Türk lirasının öngörülenin üzerinde değerlenmesi ve yurtiçi talebin sıkılaşma sonucu gerilemesine karşın enflasyonda gerçekleşme hedeflenenin üzerinde kaldı. Bu arada 2022'den itibaren İTO enflasyonu ile TÜFE enflasyonunun ayrışması da başka bir tartışma konusuydu. Tahminlerin tutmaması, iki enflasyon arasındaki farkın maaş ve ücretleri sınırlama amaçlı olduğuna ilişkin inancın yaygınlaşması doğal olarak fiyatlama davranışları ve beklentileri olumsuz etkiledi.

TCMB, 2024'de parasal aktarım mekanizmasını güçlendirmeye yönelik olarak Kur Korumalı Mevduat (KKM)'ın TL'ye geçiş yoluyla kademeli olarak tasfiyesi amacı çerçevesinde KKM'nin TL'ye geçişine ve yenilenmesine ilişkin toplam hedef hesaplamasına tüzel kişi KKM hesaplarını da dâhil eGi. İlave olarak, KKM için tesis edilmesi gereken zorunlu karşılıklara faiz veya telafi ödemesi uygulaması yeni açılan ve yenilenecek olan KKM hesapları için kaldırıldı.

2024 başında Sistemin Fonlama İhtiyacı (SFİ) likidite açığına işaret ederken, 2024 Eylül'ünden itibaren sistemde likidite fazlalığı oluşmaya başladı. Söz konusu fazla likidite TCMB net döviz pozisyonundaki iyileşmeden kaynaklandı. Fazla likidite de farklı biçimlerde piyasadan çekildi.

DIŞ TİCARET GELİŞMELERİ VE CARİ DENGE

TABLO 5. TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARETİ VE CARİ DENGE (MİLYAR USD)

Kaynak: TCMB

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
İhracat	180,8	169,6	225,3	254,2	255,6	261,8
İthalat	210,3	219,5	271,4	363,7	362	344
Dış Ticaret Dengesi	-29,5	-49,9	-46,2	-109,5	-106,4	-82,2
Cari Denge	10,8	-31	-6,2	-46,3	-39,9	-10
Cari Denge / GSYİH	2	-4,3	-0,8	-5,1	-3,5	-0,8

TÜİK tarafından açıklanan verilere göre ihracat 2024'de yüzde 2,4 artarak 261,8 milyar USD oldu. İthalat ise yıl genelinde enerji fiyatlarındaki ve altın ithalatındaki düşüşün etkisiyle yüzde 5 gerileyerek 344 milyar USD'ye geriledi. Böylece, 2024'de dış ticaret açığı yüzde 22,7 daralarak 82,2 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2023 yılındaki yüzde 70,6 seviyesinden 2024'te yüzde 76,1'e yükseldi. 2024'de İhracat ve İthalat Birim Değer Endeksleri, geçen yıl seviyesinde kalırken, dış ticaret hadleri de 86,7 seviyesinde gerçekleşti. Yine 2024'de ihracat miktar endeksi yüzde 2,1 artarken, ithalat miktar endeksi yüzde 5,2 geriledi.

2024 yılı genelinde ise dış ticaret açığında kaydedilen daralma ve turizm gelirlerindeki olumlu gelişmeler cari işlemler açığının, 2023'e kıyasla yaklaşık yüzde 75 oranında gerileyerek, 10 milyar USD'ye düşmesine neden oldu. Ekonomik büyümedeki düşüşe paralel olarak Cari Açık / GSYİH oranı da gerilemeye devam etti. 2023'de bu oran yüzde -3,5 iken 2024'de -0,8'e geriledi.

2024 yılının tamamında net doğrudan yatırımlar yıllık bazda yüzde 0,7 ile sınırlı şekilde azalarak 4,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. TCMB Aralık'ta "Portföy Yatırımlarına" ilişkin verileri önemli ölçüde revize etti. Yurtdışı yerleşiklerin borçlanma senedi alımlarını yaklaşık 12 milyar USD, yurtiçi yerleşiklerin yurtdışında varlık edinimini ise yaklaşık 14,5 milyar USD aşağı yönlü revize etti. 2023'de 22,2 milyar USD olan sıcak para girişi 46,3 milyar USD'a yükselmiş oldu. 2024'de yurt dışı yerleşiklerin borçlanma senedi alımları 23,3 milyar USD, bankaların kısa vadeli kredi kullanımları ise 14,7 milyar USD, yurtdışı yerleşiklerin mevduatı ise 10,3 milyar USD artış gösterdi. Yabancıların hisse senedi alımı ise 2,5 milyar dolar azaldı.

2024 yılı Ocak-Aralık döneminde ortalama dolar kurundaki artış yüzde 38,35 olarak gerçekleşirken, orta- lama TÜFE artışı yüzde 58,51, ortalama Yİ-ÜFE artışı ise yüzde 41,10 oldu. Kısaca 2024'de de Türk Lirası değerlenmeye devam etti.

KAMU MALİYESİ VE BÜTÇE DENGESİ

2022'den itibaren bütçe ve maliye politikalarında geçmiş yıllara kıyasla ciddi bir ayrışma gözlendi. Deprem ve seçim harcamaları 2023 ve 2024'de bütçe açıklarını tetikleyen iki önemli faktör olarak dikkat çekti. 2023 yılında 1.375 milyar TL düzeyinde gerçekleşen Merkezi Yönetim bütçe açığı yüksek enflasyonun ve deprem harcamalarının etkisiyle 2024'de 2.106 milyar TL'ye yükseldi. Bütçe açığı Eylül 2024'te açıklanan OVP tahminine paralel gerçekleşti. 2024'te bütçe gelirleri yüzde 66,5, bütçe harcamaları da yüzde 63,6 artış kaydetti. 2023'de 705,8 milyar TL olan faiz dışı açık 2024'de de 835,7 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.

Vergi gelirleri 2024'de bir önceki yıla kıyasla yüzde 62,3 artarak 7.304,9 milyar TL'ye ulaştı. 2024'de gelir vergisi yüzde 120,1 ile en fazla artış göstererek 833,5 milyar TL'ye yükseldi ve toplam vergi gelirleri içindeki payı da yüzde 20,9 oldu. ÖTV gelirleri ise ikinci en fazla artan gelirdi, yıllık bazda yüzde 113,6 artarak 523,1 milyar TL'ye ulaştı. Banka ve sigorta muameleleri vergisi yüzde 122,6, dâhilde alınan KDV gelirleri ise yüzde 114,7 artarak enflasyonun üzerinde artış gerçekleştirdi. İthalde alınan KDV gelirleri da aynı dönemde ithalattaki gerilemeye paralel olarak yüzde 40,5 oranında arttı.

2024'de faiz dışı giderlerde en yüksek pay alan ilk üç harcama grubu sırasıyla; yüzde 62,8 artarak 3,9 trilyon TL'ye ulaşan cari transferler, yıllık yüzde 101,3 oranında artarak 2,7 trilyon TL olan personel giderleri ile yıllık yüzde 73,4 artarak 943,1 milyar TL'ye ulaşan sermaye giderleriydi. Yılın genelinde yüksek seyreden faiz oranları da bütçede faiz giderleri kalemini olumsuz etkiledi ve faiz giderleri 2024'de yıllık yüzde 88,3 oranında artarak 1,3 trilyon TL'ye yükseldi.

Sonuçta 2024'de vergi gelirleri başta olmak üzere bütçe gelirlerinin olumlu performansına karşın, cari transferler, kamu özel işbirliği projeleri ve deprem harcamalarının da etkisiyle bütçe harcamaları 2023'de olduğu gibi yüksek seyretmeye devam etti. Dolayısıyla bütçe açığı ve faiz dışı açık yüksek seyretti. 2023'de Bütçe Açığı / GSYİH oranı yüzde 5,4 olurken bu oran 2024'de biraz gerileyerek 4,9 olarak gerçekleşti. Enflasyonla mücadelede para politikasında uygulanan sıkılaşmaya karşın bütçede bir disiplinin sağlanamaması uygulanan dezenflasyon politikasının başarısını olumsuz yönde etkilemeye devam ediyor.

TABLO 6. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (MİLYAR ¨)

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

	2021	2022	2023	2024
Harcamalar	**1.203,7**	**2.941,4**	**6.585,5**	**10.777**
- Faiz Harcamaları	134	310,9	674,6	1.270,5
- Faiz Dışı Harcamalar	1.069,8	2.630,5	5.910,8	9.506,6
Gelirler	**1.402**	**2.802,4**	**5.210,5**	**8.670,9**
- Vergi	1.165	2.353,3	4.500,9	7.304,9
Bütçe Dengesi	**- 201,5**	**-139,1**	**-1.375**	**-2.106,1**
Faiz Dışı Denge	**- 20,7**	**171,8**	**- 700,4**	**-835,7**
Bütçe Açığı / GSYİH	- 2,8	- 1	- 5,4	- 4,9
İç Borç	1.3454,8	1.905,3	3.209,3	4.959,9
Dış Borç	1.490	2.127.9	3.513,2	4.290,9
Toplam	**2.844,9**	**4.033,2**	**6.722,5**	**9.250,8**

BEKLENTİLER

Dünya ekonomisi; hızla yaşlanan nüfus, ağırlaşmaya devam eden jeo-politik riskler, enflasyona karşı uygulanan yüksek faiz ve sıkılaşma adımlarının ülkeleri durgunluğa taşıma endişeleri, küresel olarak düşük verimlilik ve uluslararası ticaretteki korumacı eğilimler, ticaret savaşları, ülkelerdeki büyük bütçe açıkları ve yüksek borçlanma sorunları, yüksek faiz ortamında zaten yüksek olan borçluluk oranlarının faiz yükünün artması sonucu yaşanabilecek mali konsolidasyon gibi sorunların kıskacı altında bulunuyor. İlave olarak yapay zekâ, dijitalleşme gibi yeni teknolojilerin ülkeler arasındaki eşitsiz dağılımı, iklim değişikleri ile savaşların getirdiği göç dalgaları gibi birçok belirsizliğin yaşandığını da sorunlara eklemek gerekiyor.

Bu riskler altında özellikle sermayeye bağımlı ülkelerin yüksek maliyetli paraya ulaşmaları giGikçe zorlaşıyor. Uluslararası sermaye sadece getiriye değil o ülkenin politik duruşuna da bakarak tercihini yapıyor. Çok kutuplu dünya düzeni yeniden şekillenirken paraya dayalı ekonomiler (ABD, İngiltere vd.) üretim ve emtiaya dayalı ülkelerin menfaatleri birbiri ile çelişiyor. Kutuplaşmalar gittikçe artarken ABD'nin Çin başta olmak üzere neredeyse tüm ülkelere karşı gümrük vergilerini beklenenin çok ötesinde artır- maya devam etmesi dünya ticaretini tehdit etmeye devam ediyor. Doğal olarak bu eğilimler yeni tedarik zincirleri arayışına yol açarken, artan maliyetlerin enflasyon üzerinde baskı yapmasından korkuluyor. Uluslararası ticaret hacmindeki artış hızının yavaşlamasının da küresel büyüme üzerinde baskı yarattığını eklemek gerekiyor.

Bu çerçevede özellikle ABD'de faizlerin ne zaman düşürüleceğine ilişkin belirsizlikleri de artıyor. AB ve İngiltere yüzde 2 olan enflasyon hedefine doğru hızla ilerlerken ekonomik durgunluğun pençesinden de kurtulmaya çalışıyor. Ancak beklenenin aksine ABD ekonomisi oldukça iyi bir performans sergiliyor ve yüzde 2'lik hedefe ulaşmak için henüz erken olduğu izlenimi veriyor. Bu durumda AB ve İngiltere faizleri

düşürme konusunda daha kararlı adımlar atarken, Fed'in faizleri indirme konusundaki belirsizliği devam ediyor.

Türkiye ekonomisi bu belirsizlik ortamında 2023 Mayıs seçimlerinden bu yana "rasyonel" adı verilen yeni bir politika setine geçmiş bulunuyor. Yüksek faiz düşük kur olarak adlandırabileceğimiz temel politika çerçevesinde yüksek enflasyon platosundan kurtulmaya çalışıyor.

Uygulanan sıkılaştırıcı politikaların ekonomik faaliyetleri zayıflatma amaçlı olduğu ve toplam talebin kontrol edilmesini sağladığı TCMB'nin PPK toplantılarında sıklıkla dile getiriliyor ve bu süreçte TL'nin değerleneceği de belirtiliyor. Mevcut politikanın devam edeceği varsayımı ile uluslararası kuruluşlar (OECD, IMF vb.) Türkiye'nin büyüme tahminlerini aşağı çekiyor.

Hiç kuşkusuz uygulanan programın kamuda bütçe disiplinini sağlayacak biçimde genişletilmesi gerekiyor. Yüksek bütçe açığının yaraGığı talep baskısı da enflasyon üzerinde etkili oluyor. Hazine ve Maliye Bakanı sıklıkla kamu tasarrufundan söz ediyor ki bu konuda belirli girişimlerde bulunulduğu açık…

Hiç kuşkusuz uygulanan program da belirli riskleri taşıyor. Dış piyasalardan sermaye girişinin olmaması durumu kısa vadeli dış borç yapısına sahip Türkiye açısından ciddi bir risk oluşturuyor. Diğer taraftan cari dengedeki açık küçülüyor olsa da finansmanının kısa vadeli sermaye hareketlerine dayanması ödemeler dengesinin kalitesini olumsuz etkiliyor. Dolayısıyla bu finansmanın daha uzun vadeli ve sabırlı sermaye ile desteklenmesi gerekiyor. Bunun için de yapısal reformların bir an önce devreye alınması zorunlu hale geliyor.

Uygulamada karşımıza çıkacak en önemli risklerden biri de iç talebin ciddi anlamda baskılanması. Euro bölgesi durgunluk içindeyken ve kur artışı enflasyonun altında seyrederken dış talebin yani ihracatın ciddi miktarlarda artması pek olası görünmüyor. Dolayısıyla iç ve dış talebin kısıtlı olduğu bir ortamda ekonomik aktivitelerin zayıflaması, firmaların nakit akışlarının ciddi biçimde bozulması özellikle kredi kısıntıları ve yüksek kredi maliyetleri çerçevesinde fonlama maliyetlerinin ve olanaklarının azalması kaçınılmaz görünüyor. Özellikle 2024 Mart yerel yönetim seçimlerinin ardından firmaların finansman yapılarının bozulduğu, karşılıksız çek ve konkordato taleplerinin arGığı gözleniyor. Konkordato genelde firma iflaslarının ertelenmesi ve zaman kazanılması olarak işlev görüyor. Çünkü bu talepte bulunan firmaların en fazla yüzde 15'i tekrar faaliyetlerine devam edebiliyor.

Kısaca, özellikle firmalar açısından nakit ve stok yönetiminin, verimlilik artışının çok önem kazandığı bir süreç yaşanıyor. Toplumun geniş kesimlerinin fedakârlık ederek enflasyonla mücadeleye destek verdiği biliniyor. Ancak enflasyonla mücadelenin toplumsal uzlaşı ile gerçekleşebileceğini de unutmamak gerekiyor. Bunun da ancak şeffaf ve ön görülebilir politikalarla mümkün olabileceği biliniyor.

Prof. Dr. İsmail Sadi UZUNOĞLU
Trakya Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

SİLİFKE HAKKINDA GENEL BİLGİLER

23
26

TARİH

Kaynak: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

2300 yıldır yaşamın devam ettiği Silifke, Akdeniz Bölgesi'nin tam ortasında, Konya, Çukurova ve Antalya yöresine giden yolların kavşak noktasında kurulmuş, eski dönem limanları ile antik dünyanın Anadolu'sundan Kıbrıs, Mısır, Finike, Venedik ve Yunanistan'a açılan bir deniz kapısı olmuştur.

Toros dağlarının topladığı sular adını turkuaz renginden alan Göksu'yu meydana getirmiş ve Silifke Kalesi'nin eteğinden, tarihi Roma Köprüsü'nün ayaklarının arasından geçip, binlerce yıldır taşıdığı alüvyonlar ile oluşturduğu yine adını taşıyan Göksu Deltası'nı besleyerek Akdeniz'e kavuşmuştur. Silifke ilçesi %89'u dağlık, %11'i ovalık olmak üzere 2943 km2 yüzölçümü ile Mersin yüzölçümünün %18'ini kapsar. Türkiye bulunan 450 kuş türünün 334'ünü Göksu Deltası'nda barındırır.

Göksu Deltası ve çevresi sahip olduğu bereketi; limon, erik, portakal, mandalina, nar, zeytin, incir, fıstık, kayısı, üzüm, böğürtlen, çeltik, balık, mavi yengeç, Coğrafi İşaret Tescilleri alınan Silifke Çileği ve Silifke Yoğurdu gibi onlarca ürünle insanoğluna paylaştırırken, el değmemiş sulak alanları sayesinde on binlerce yıldır Afrika savanaları ile Sibirya stepleri arasında yaz kış göç eden yüzlerce tür kuşa da konaklayacakları güvenli bir mekân olmuştur. Tüm bu güzelliklerin yanında dünyanın en uzun kumsalları arasında gösterilen Silifke sahilleri, bu güzelliğini adaları ve harika koyları ile de taçlandırmıştır. Onlarca antik şehir, anıt mezar, tapınak ve kaleleri ile ancak bir ülkede olabilecek tarihi kalıntılar ve zenginliklere sahiptir Silifke…

Silifke ilçesi tarımsal üretim kapasitesiyle ülkemizde ön plandadır. Ülkemiz çilek üretiminin ve çilek ihracatının büyük bir bölümü Silifke ilçesinde gerçekleşmektedir. Zeytin, limon, çeltik, erik, antepfıstığı, domates, kabak ve bu ürünlerin örtüaltı üretimi yoğun olarak yapılmaktadır. Bunlara ek olarak son zamanlardaki muz, kivi, kinoa ve guava meyveleri gibi yeni ürünlerin üretimi gerçekleştirilmektedir.

Tarımsal ürünler Rusya, Ukrayna, Macaristan, Romanya, Bulgaristan, Litvanya, Polonya gibi ülkelere ihraç edilmektedir. Tarımsal üretim potansiyeline ek olarak Silifke ilçesinde tarihi ve kültürel değerler ilçenin bilinirliği ve markalaşması açısından büyük önem taşımaktadır.

Cennet-Cehennem Obrukları, Astım Mağarası, Üç Güzeller Mozaiği, Aya-Thekla, Uzuncaburç, Tekir Ambarı, Adamkayalar, Olba, Dana Adası gibi birçok antik kenti ile birlikte Silifke Kalesi, Tokmar Kalesi, Meydan Kalesi gibi kaleleri başta olmak üzere tarihi ve kültürel değerleri sayesinde ilçenin tanınmışlık düzeyi artmaktadır. Silifke ilçesinin birçok medeniyete sahne olması kültürel zenginliğini arttırmıştır. Özellikle Helenistik ve Roma döneminden kalan tarihi zenginlikler bölgeye kültür ve inanç turizmi açısından önemli bir avantaj ve katkı sağlamaktadır. Silifke, yalnızca deniz-kum-güneş turizmine hizmet etmemekte, yürüyüş-kamp-karavan turizmi, trekking turizmi, kültür turizmi, etkinlik turizmi ve agro-turizm kapsamında da önemli imkanları barındırmaktadır.

Silifke, Osmanlılar döneminde bazen sancak, bazen vilayet merkezi olmuştur. Kurtuluş Savaşı'ndan sonra İÇ-EL ili merkezi (1924 - 1933) olan Silifke, 1933'ten sonra İçel ilinin bir ilçesi durumuna getirilmiştir.

Kronoloji:

- 1924 - Mersin Vilayeti'nin Kuruluşu
- 1933 - Mersin'in, İçel'in Vilayet Merkezi olan Silifke ile birleştirilmesi ve İl oluşu
- 2002 - İçel adının Mersin olarak değiştirilmesi

Yani Silifke, eski şehir merkezi olma özelliğine ek olarak sosyo-kültürel özellikleri ve tarihi birikimiyle kent özelliklerini taşıyan eşsiz bir hazinedir.

İLÇEMİZİN YÜZÖLÇÜMÜ (km²)

Kaynak: Harita Genel Komutanlığı

Silifke	2.692

İLÇENİN İDARİ DURUMU

Kaynak: T.C. İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü

İlçe	Belediye Sayısı	Mahalle Sayısı
Silifke	1	88

TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL YAPI

SİLİFKE NÜFUSU

Kaynak: TÜİK

İlçe	2023			2024			Nüfus Artış Hızı (%)		Nüfus Yoğunluğu (km²/kişi)*
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	2023/2022	2024/2023	
Silifke	70.083	66.964	137.047	71.322	68.530	139.852	32,5	20,3	52

**Harita Genel Komutanlığına ait 2014 yılında üretilen 1/1 000 000 ölçekli Mülki İdare Bölümleri Haritası vektör verisinden hesaplanarak elde edilmiş yüz ölçümü verileri yardımıyla hesaplanmıştır.*

Mersin ili nüfusu 1.954.279'dur. Silifke nüfusu 139.852'dir. Silifke, Mersin ili nüfusunun %7,15'ini oluşturmaktadır. Ayrıca, Silifke, diğer ilçeler arasında nüfus büyüklüğü açısından 7. sırada bulunmaktadır.

Grafik 1 - Nüfus Verisi

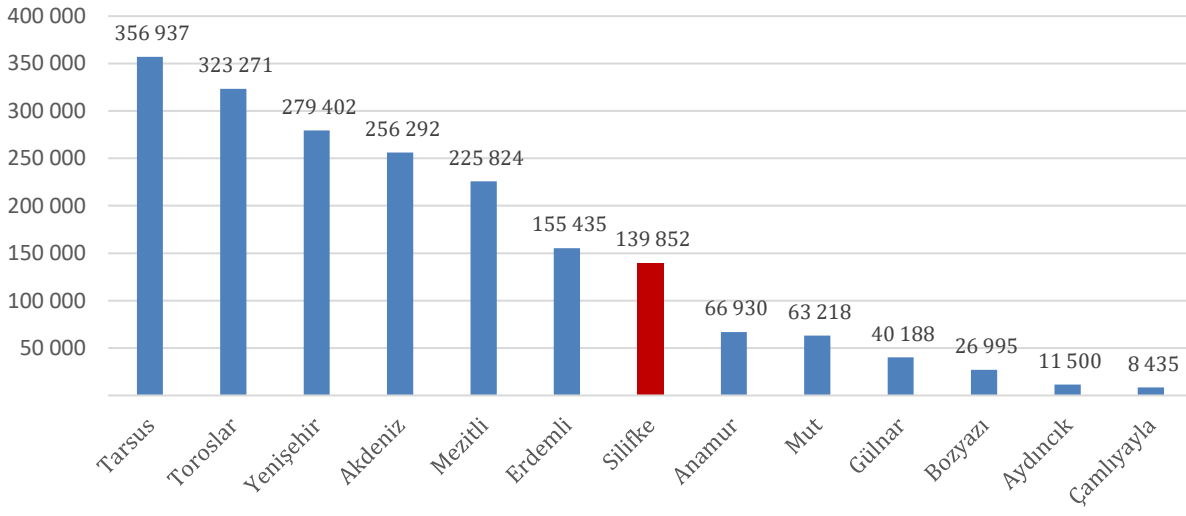

Silifke'nin yıllık nüfus artış hızı ‰20,3'tür. Bu veri, Silifke'yi Mersin ilçeleri arasında en hızlı nüfus artışı gösteren 2. ilçe konumuna getirmektedir.

Nüfus artış hızı en yüksek ilçe ise Gülnar iken en düşük hız Çamlıyayla'da görülmektedir.

Grafik 2 - 2024 Verilerine Göre Yıllık Nüfus Artış Hızı (‰)

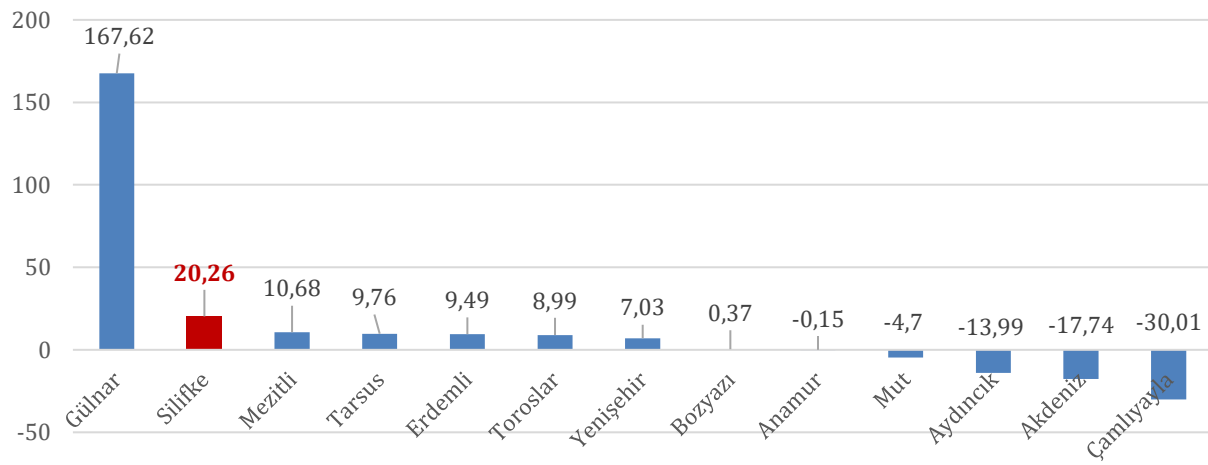

Silifke nüfusunun %51'i erkek *(71.322 kişi),* %49'u *(68.530 kişi)* kadındır. Mersin ili geneline bakıldığında cinsiyet dağılımında erkek nüfusunun kadınlara oranla daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Mersin Geneli Cinsiyet Dağılımı

İlçe	Toplam Nüfus	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu
Akdeniz	256.292	130.965	125.327
Anamur	66.930	33.786	33.144
Aydıncık	11.500	5893	5607
Bozyazı	26.995	13.593	13.402
Çamlıyayla	8435	4457	3978
Erdemli	155.435	77.860	77.575
Gülnar	40.188	26.761	13.427
Mezitli	225.824	108.998	116.826
Mut	63.218	31.783	31.435
Silifke	139.852	71.322	68.530
Tarsus	356.937	179.039	177.898
Toroslar	323.271	162.155	161.116
Yenişehir	279.402	133.277	146.125
MERSİN	1.954,279	979.889	974.390

Silifke, Mersin ili genelinde görülen cinsiyet dağılımını yansıtmaktadır. Ancak, Yenişehir ve Mezitli ilçelerinde kadın nüfusunun erkeklere oranla daha fazla olduğu görülmektedir.

Grafik 3 - Cinsiyet Dağılımı | Silifke

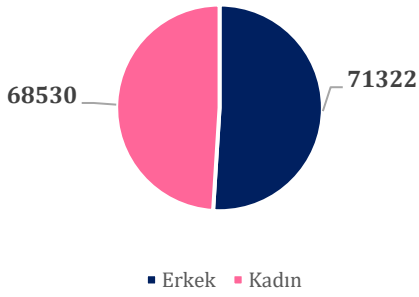

Grafik 4 - Cinsiyet Dağılımı | Mersin

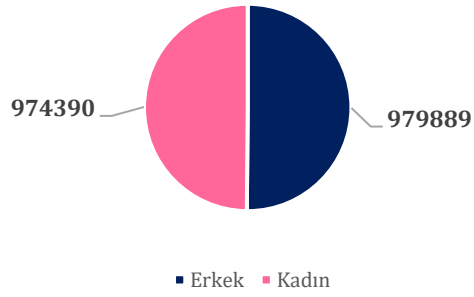

Grafik 5. Cinsiyet Dağılımı | Yenişehir

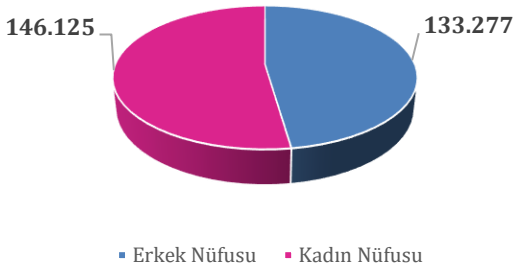

Grafik 6. Cinsiyet Dağılımı | Mezitli

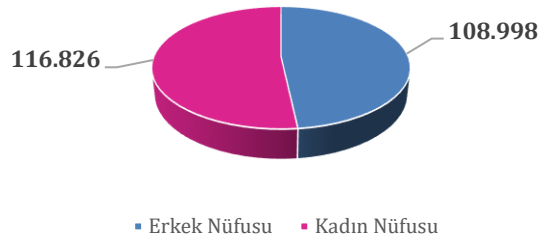

Silifke ilçesinde ikamet eden bireylerin doğum yerleri *(kütük verileri)* incelendiğinde en fazla Mersin doğumlu olanların Silifke'de ikamet ettiği görülmekle birlikte; üst sıralarda Adana, Hatay, Ankara ve Kahramanmaraş illerinin olduğu görülmektedir. Silifke'de ikamet eden bireylerin %79'u Mersin ili doğumludur.

Grafik 7 . İkamet Edilen Ilçeye Göre Nüfusa Kayıtlı Olunan İl - 1 *(n:127.854)*

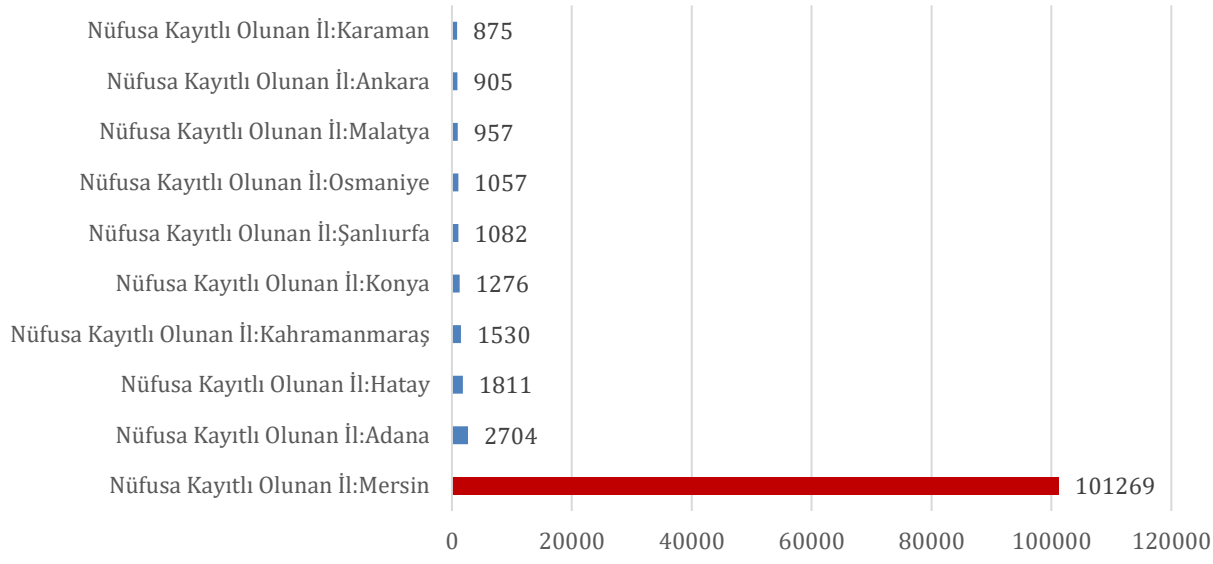

Silifke'de ikamet edenlerin dağılımında en az Yalova, Bayburt Tekirdağ ve Bartın doğumluların bulunduğu görülmektedir.

Grafik 8 . İkamet Edilen Ilçeye Göre Nüfusa Kayıtlı Olunan İl - 2 *(n:127.854)*

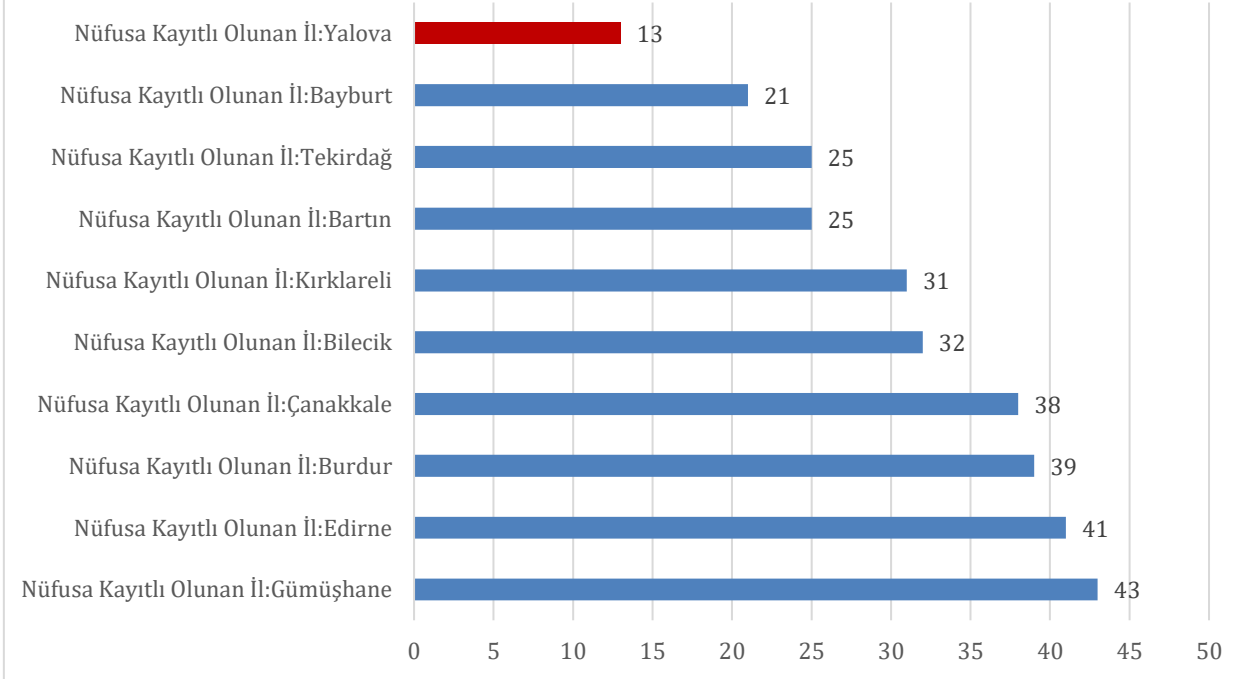

Silifke ilçesi doğumlu olan bireylerin hangi illerde ikamet ettiği incelendiğinde; en yüksek

oranın Mersin ili olduğu görülmektedir. Yani, verilere göre Silifke doğumlu bireylerin %76'sı yine Mersin ili sınırları içerisinde ikamet etmektedir.

İstanbul'da ikamet edenlerin oranı % 3 civarında iken bu oranları sırasıyla Ankara, Antalya ve Adana illeri izlemektedir.

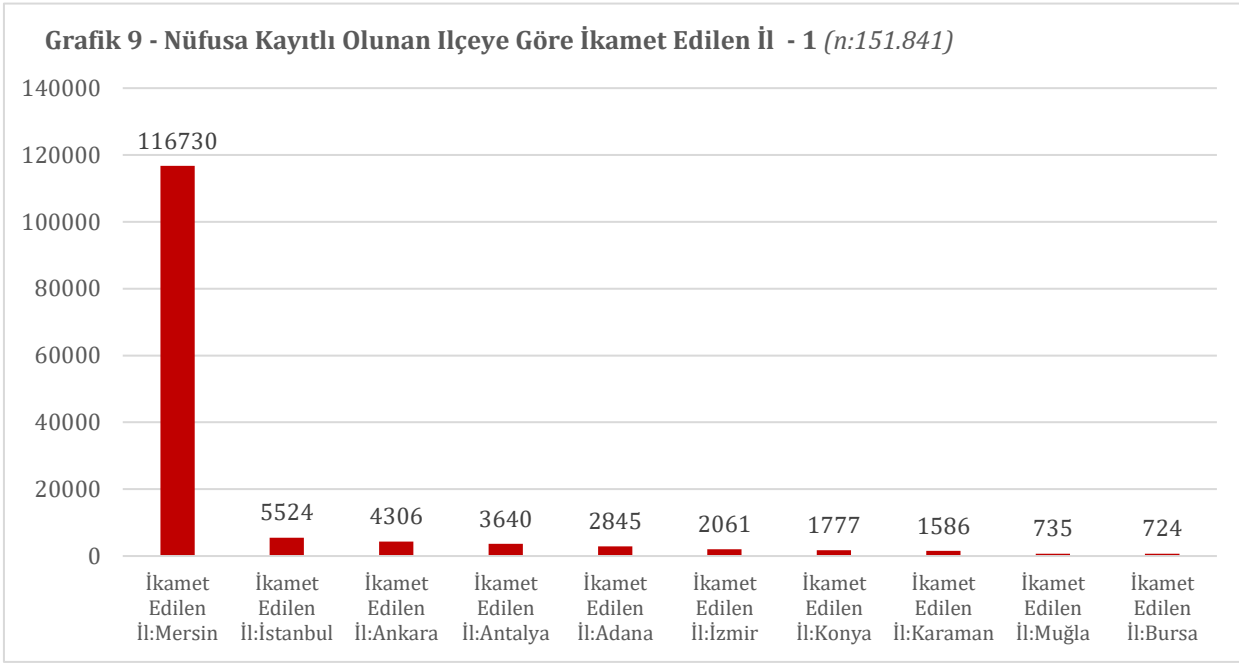

Silifke ilçesi doğumlu bireylerin en az hangi illerde ikamet ettiği incelendiğinde ise Bayburt ilinde 21 kişinin ikamet ettiği görülmekle birlikte Ardahan, Sinop, Artvin illeri en az Silifkeli'nin ikamet ettiği iller olarak karşımıza çıkmaktadır.

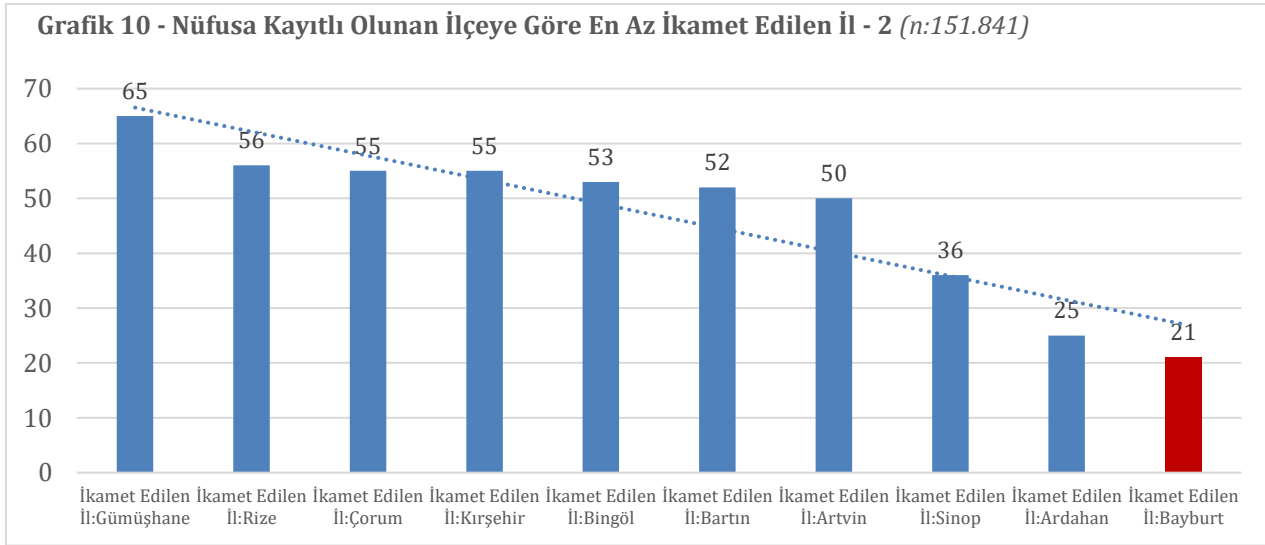

Grafik 11 - Yaş Dağılımına Göre Nüfus Verisi *(n:139.852)*

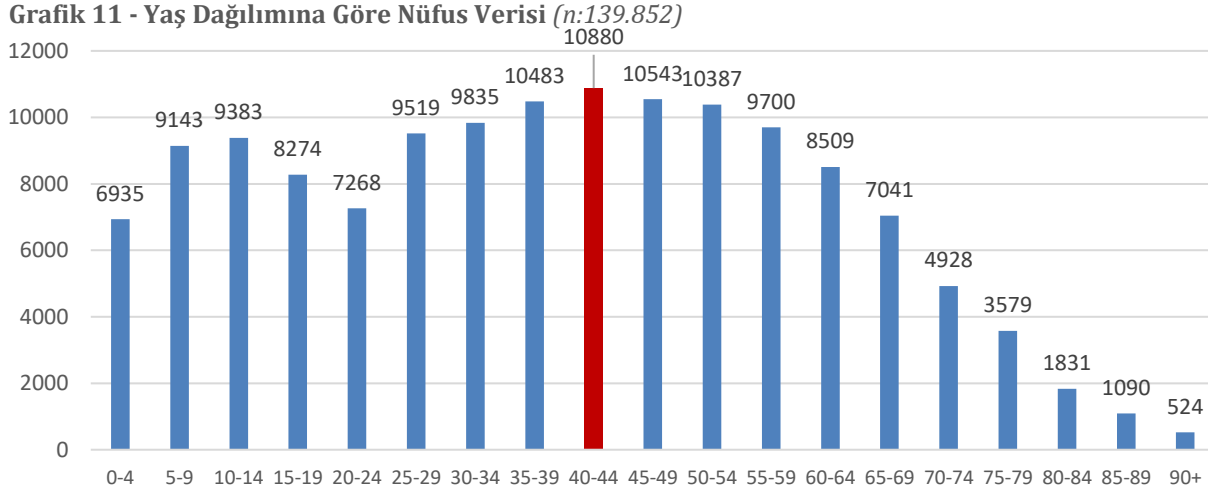

Yaş dağılımı incelendiğinde; 40-44 yaş aralığında olan bireyler 10.880 kişiyle çoğunluğu oluşturmaktadır. 40-44 yaş aralığında olanların toplam nüfusun %7'sini kapsamaktadır.

0-19 yaşındaki bireyler 33735 sayısıyla %24'lük dilimi oluştururken; 40-59 yaş grubundaki bireyler 41.510 kişiyle Silifke nüfusunun %29'unu oluşturmaktadır. 60 yaş üstü bireyler ise Silifke nüfusunun %19'unu teşkil etmektedir.

Medeni duruma göre yapılan değerlendirmede, Silifke'deki bireylerin %64'ü evli, %36'sı bekardır.

Grafik 13 - Medeni Duruma Göre Nüfus *(n:114.391)*

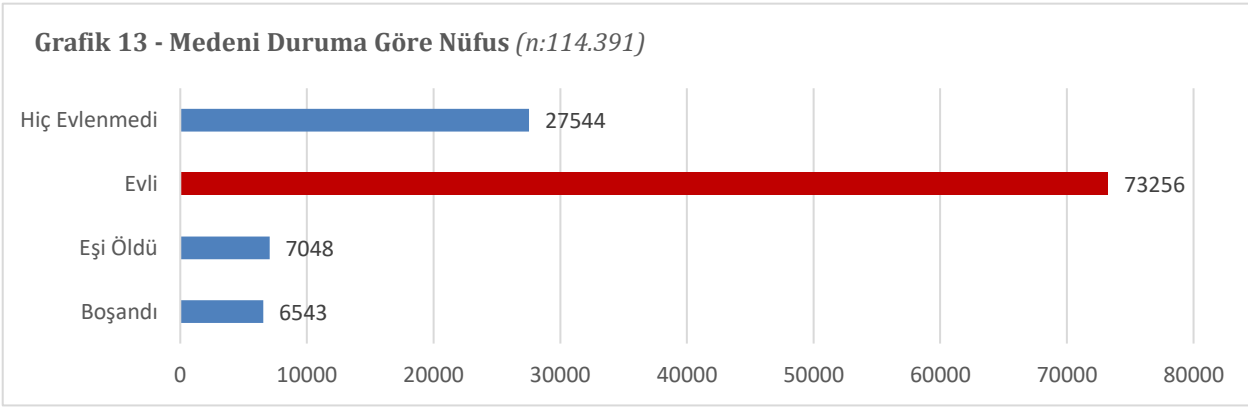

ADRESE DAYALI NÜFUS KAYIT SİSTEMİ SONUÇLARINA GÖRE İLÇELERE GÖRE ORTANCA YAŞ

Kaynak: TÜİK

İl ve İlçeler	2023			2024		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Akdeniz	29,5	31,1	30,2	30,6	32,8	31,6
Anamur	40,1	42,6	41,4	39,8	41,8	40,8
Aydıncık	39	42,1	40,5	38,6	41,6	40
Bozyazı	40,3	42	41,1	39,7	41,2	40,5
Çamlıyayla	50,7	53,6	52,1	48,3	51,6	50
Erdemli	36,5	38	37,2	37,2	38,2	37,8
Gülnar	37,1	45,6	39,4	32,9	44,5	34,9
Mezitli	36,5	38,3	37,5	37,8	39,3	37,3
Mut	38,2	40,1	39,1	40	38,6	39,5
Silifke	38,5	40,2	39,3	38,6	40	39,5
Tarsus	32,8	34,4	33,5	33,8	35,2	34,5
Toroslar	31,3	32,4	31,9	32,7	32,7	33,1
Yenişehir	34,6	36,1	35,4	35,2	35,7	35,5
Mersin Toplam	**34,1**	**35,8**	**35**	**34,6**	**36,3**	**35,4**
Türkiye Toplam	**33,2**	**34,7**	**34**	**33,7**	**35,2**	**34,4**

Türkiye genelinde 2023 yılında 34 olan ortanca yaş, 2024 yılında 34,4 seviyesine yükselmiştir. Ortanca yaş erkeklerde 33,7 iken, kadınlarda 35,2'dir. İlimizde ise ortanca yaş 2023 yılında 35 iken 2024 yılında 35,4'e yükselmiştir. İlimizde ortanca yaş erkeklerde 34,6 kadınlarda ise 36,3'dir. İlimiz ilçelerinde ortanca yaşın en yüksek olduğu ilçe 50 ile Çamlıyayla iken en düşük olduğu ilçe ise 31,6 ile Akdeniz'dir. İlçeler bazında 2023 yılına göre Toroslar ilçesi ortanca yaşın en fazla yükseldiği ilçe iken, Gülnar ilçesi ortanca yaşta en fazla düşüş gözlenen ilçe konumundadır. İlimizde, 2007 yılında 28,5 olan ortanca yaş 2024 yılında 35,4 seviyesine yükselmiştir.

CİNSİYETE GÖRE ORTANCA YAŞ

Kaynak: TÜİK

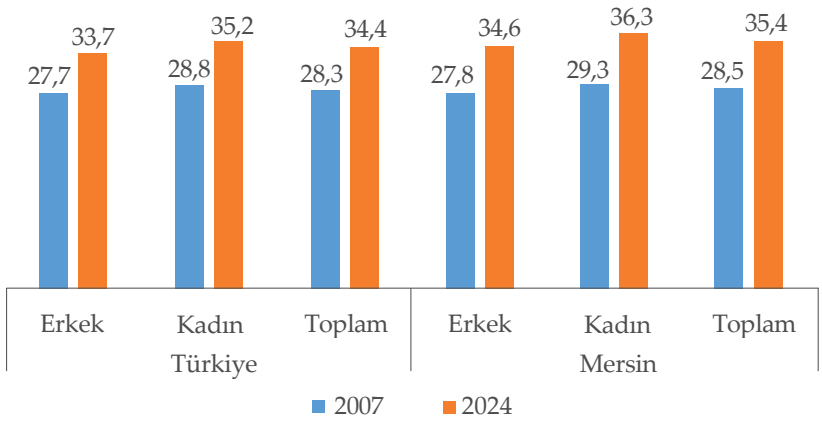

YABANCI NÜFUS BÜYÜKLÜĞÜ

2008-2024 döneminde ildeki yabancı nüfusun önemli oranda genişlemiştir. Söz konusu dönemde nüfusun cinsiyete göre dağılımında kadın nüfusun payı azalırken erkek nüfusun payını arttığı kaydedilmiştir. Mersin ili yabancı nüfus büyüklüğü son dört yıllık hızlı artış trendi gözlenmiştir. 2024 yılında artış hız keserek önceki yıla göre %6'lik genişleme ile 52.813 seviyesine ulaşmıştır. 2008-2024 döneminde ildeki yabancı nüfusun cinsiyete göre dağılımında kadın nüfusun payı azalırken erkek nüfusun payını artmıştır.

MERSİN İLİ YABANCI NÜFUS BÜYÜKLÜĞÜ

Kaynak: TÜİK

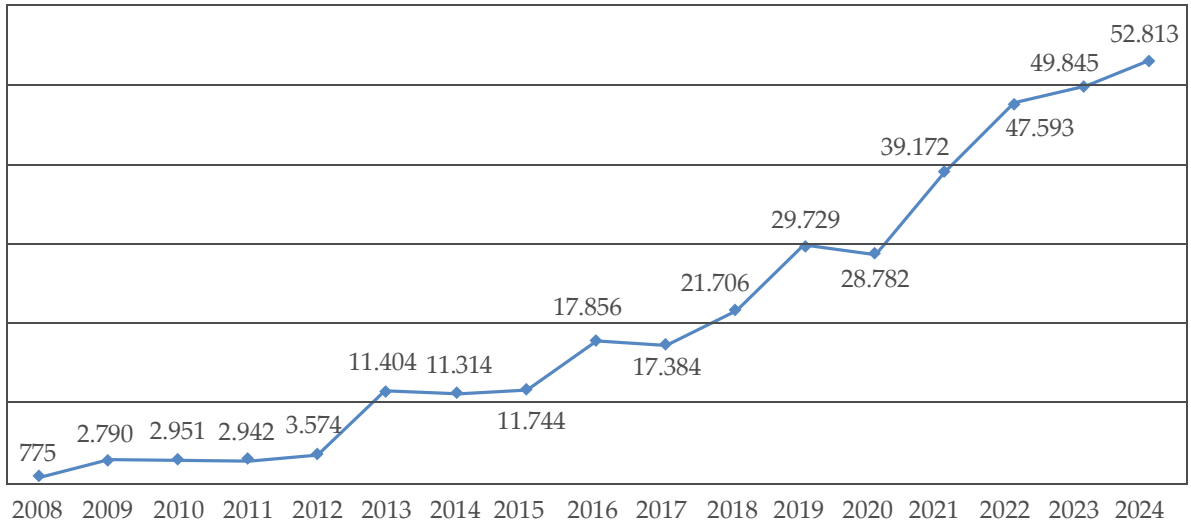

**:Yabancı, T.C. vatandaşı olmayan kişilerdir. Yabancı uyruklu nüfus kapsamında referans tarihinde geçerli ikamet veya çalışma iznine sahip kişiler, uluslararası koruma kimlik belgesi gibi ikamet izni yerine geçen kimlik belgesi olan ve referans tarihinde geçerli adres beyanı olan kişiler ile izinle Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkmış referans tarihinde geçerli adres beyanı olan mavi kart hamili kişiler değerlendirilmiştir. Kurs, turizm, bilimsel araştırma vb. nedenlerle 3 aydan kısa süreli vize veya ikamet iznine sahip yabancılar ile geçici koruma statüsüyle ülkede bulunan Suriyeliler nüfusa dâhil değildir. Yabancı nüfus, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt sistemi sonuçlarından Türkiye ve il düzeyinde yıllara göre değişimi gösterilmektedir.*

2008 YILI MERSİN İLİ YABANCI NÜFUSUNUN CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI

Kaynak: TÜİK

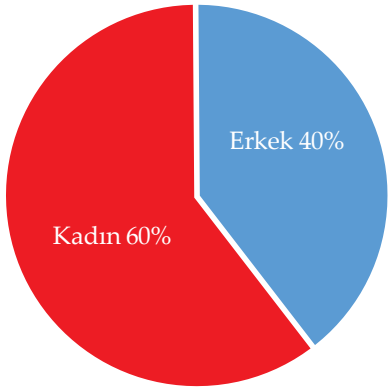

2024 YILI MERSİN İLİ YABANCI NÜFUSUNUN CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI

Kaynak: TÜİK

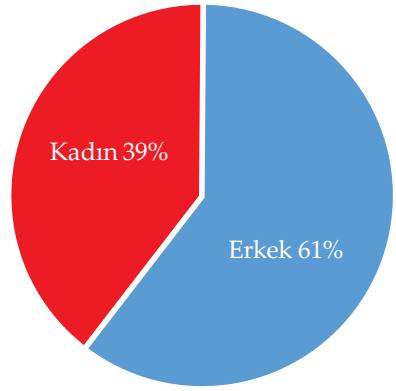

2021-2024 döneminde yabancı nüfustaki artış eğilimi ülke grupları bazında incelendiğinde Diğer Avrupa ülke grubu 2021, 2022 yıllarındaki güçlü artışta ilk sırada yer alırken Yakın ve Orta Doğu Asya ülkeleri 2021 yılında ikinci sıra yer almıştır. Diğer Asya Ülkeleri 2021-2022 yıllarında ilk üçte yeri alırken, 2023 yılında ilk sırada yer almıştır. 2023 yılında ülke gruplarına göre yabancı nüfusun payında Asya ülkelerinin payı %47 iken 2024 yılında %51'e yükselmiştir. Avrupa ülkelerinin ise 2023 yılında toplam yabancı nüfus içerisindeki payı %50 iken 2024 yılında %46'ya gerilemiştir.

ÜLKE GRUPLARINA GÖRE YABANCI NÜFUS BÜYÜKLÜĞÜNÜN DAĞILIMI

Kaynak: TÜİK

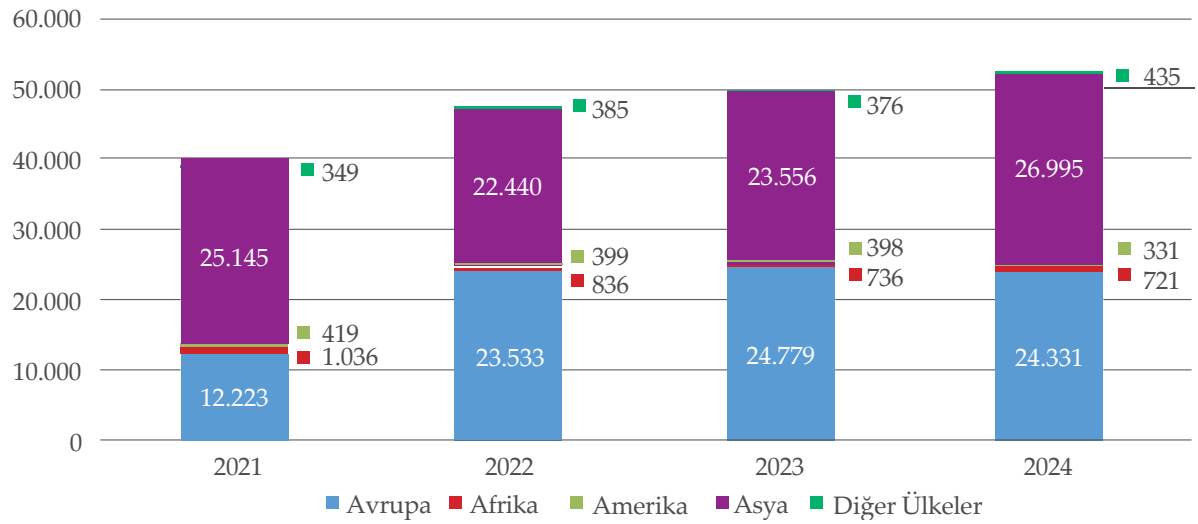

MERSİN İLİ YABANCI NÜFUS BÜYÜKLÜĞÜNÜN TABİİYETİNE GÖRE DAĞILIMI

Kaynak: TÜİK

Ülke	2021 Yılı Tabiiyetine Göre Yabancı Nüfus	Yabancı Toplamı İçerisindeki Payı(%)	Ülke	2024 Yılı Tabiiyetine Göre Yabancı Nüfus	Yabancı Toplamı İçerisindeki Payı(%)
Suriye	11.101	28%	Rusya	18.679	35%
Rusya	8.041	21%	Suriye	6.870	13%
Irak	6.570	17%	Özbekistan	4.837	9%
Almanya	1.872	5%	Irak	3.138	6%
Filistin	1.295	3%	Kazakistan	2.805	5%
Lübnan	1.236	3%	Türkmenistan	2.774	5%
Azerbaycan	909	2%	Almanya	2.242	4%
Kazakistan	853	2%	Ukrayna	1.330	3%
Ukrayna	780	2%	Azerbaycan	1.234	2%
Diğer Ülkeler	6.515	17%	Diğer Ülkeler	8.904	17%

2021-2024 dönemi Mersin İlinde yabancı nüfusun tabiiyetine göre dağılımı incelendiğinde; 2021 yılında Suriye nüfus büyüklüğü ilk sırada, Rusya ikinci sırada yer almıştır. 2021 yılından itibaren Rusya'nın nüfus büyüklüğündeki hızlı artışla birlikte Rusya, 2022 ve 2023 yıllarında ilk sırada yer almıştır. 2024 yılında toplam yabancı nüfus büyüklüğü içerisinde %35'lik pay ile Rusya birinci sırada; %13'lük nüfus büyüklüğü ile Suriye ikinci sırada yer almaktadır.

DÖNEMLER İTİBARİYLE MERSİN İLİNİN NET GÖÇ VE NET GÖÇ HIZI

Kaynak: TÜİK

Dönemler	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı (%)
2019-2020	53.325	40.242	13.083	7,0
2020-2021	57.213	57.930	- 717	-0,4
2021-2022	60.984	57.001	3.983	2,1
2022-2023	80.493	67.409	13.084	6,8
2023-2024	60.574	54.703	5.871	3,0

2023-2024 döneminde Türkiye genelinde 2.682.7863 kişi yaşadığı yeri değiştirirken 30 ilin aldığı göç miktarı verdiği göç miktarında fazla, 51 ilin ise verdiği göç miktarı aldığı göç miktarından fazladır. İlimiz aldığı göç miktarı ile Türkiye genelinde 7. Sırada; verdiği göç miktarı ile 10. Sırada yer almakta ve net göç hızı bir önceki döneme göre %3,8 azalmıştır. Söz konusu dönemde; Mersin İlinin aldığı göçün %10'nunu Adana, %8'ini İstanbul oluşturmakta, verdiği göçte ise Adana ve İstanbul %10'luk eşit paylarla ilk sırada yer almaktadırlar.

EĞİTİM

CİNSİYETLERE GÖRE OKURYAZARLIK ORANI (%)*

Kaynak: TÜİK

		Türkiye		Mersin	
		2023	2024	2023	2024
Okuma Yazma Bilen Oranı (%)	**Toplam**	**97,64**	**97,75**	**98,17**	**98,24**
	Erkek	99,23	99,26	99,25	99,27
	Kadın	96,05	96,25	97,1	97,23
Okuma Yazma Bilmeyen Oranı (%)	**Toplam**	**2,36**	**2,25**	**1,83**	**1,76**
	Erkek	0,77	0,74	0,75	0,73
	Kadın	3,95	3,75	2,9	2,77

**Yabancılar kapsama alınmamıştır. Bilinmeyen dahil edilmemiştir.*

2024 yılında Mersin İli okuryazar nüfus oranı % 98,24 seviyesindedir. Söz konusu oran ile İlimiz, Türkiye geneli üzerinde olup, en yüksek orana sahip 25. il konumundadır. İlçeler bazında en yüksek okuryazar oranına sahip ilçe % 99,15 ile Bozyazı olurken, % 97,01 ile Akdeniz ilçesi en düşük orana sahiptir.

2024 yılında Mersin ili 25 yaş ve üzeri ortalama eğitim süresi erkeklerde 9,9 kadınlarda 8,6 toplamda 9,3 yıldır. Söz konusu gösterge ile Mersin 9,5 yıl olan Türkiye genelinin altındadır.

2024 yılında Mersin ilinde 15 ve üzeri yaştaki nüfusun eğitim düzeyine göre dağılımı incelendiğinde; %27,1'i lise ve dengi okul mezunu iken; % 19,1'i ise yüksekokul veya fakülte mezunudur. Her iki, oranda da erkek nüfusu kadın nüfusunun üzerindedir. Söz konusu dönemde Mersin, lise veya dengi okul mezunu oranı ve yüksekokul veya fakülte mezun oranı sırasıyla % 27,9 ve % 19,5 olan Türkiye oranlarının altındadır. 2024 yılında 15 yaş ve üzeri nüfusun en fazla olduğu ilk 15 il arasında Mersin eğitim düzeyine göre yüksek lisans mezunu, yüksekokulu veya fakülte mezunu, lise veya dengi mezunu sayısına göre iller arasında 9.sırada, doktora mezunu ile 13.sırada, ortaokul veya dengi okul mezunu sayısına göre 12.sırada yer almıştır.

MERSİN İLİ İLÇELERE GÖRE OKUMA YAZMA BİLEN NÜFUS ORANI (%)

Kaynak: TÜİK

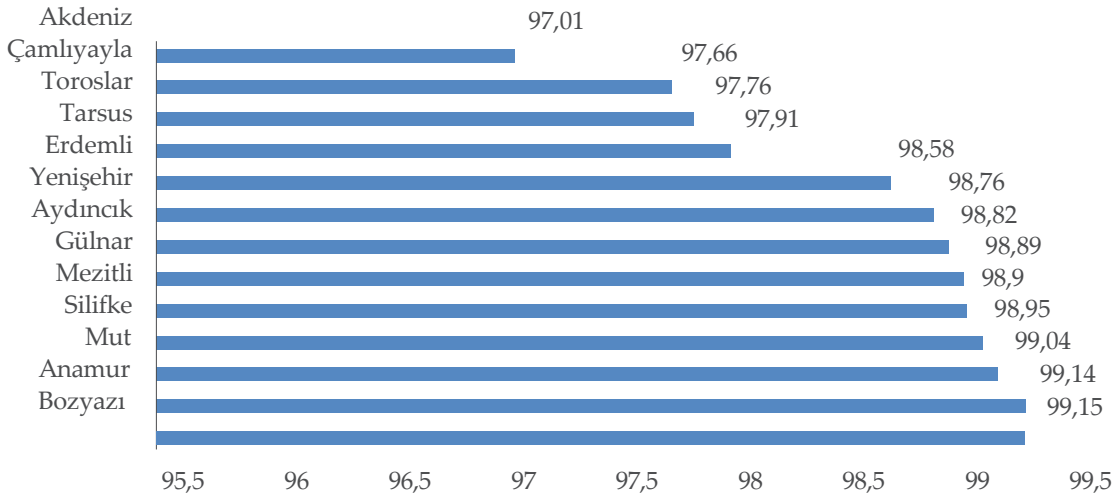

2024-2025 ÖĞRETİM YILI SİLİFKE İLÇESİ OKUL ÖNCESİ EĞİTİM SEVİYESİNE GÖRE OKUL ÖĞRENCİ ÖĞRETMEN SAYISI

Kaynak: İl Milli Eğitim Müdürlüğü

İlçe Adı	Resmi			Özel		
	Okul Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı	Okul Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı
Silifke	6	54	2.102	10	-	484

2024-2025 ÖĞRETİM YILI SİLİFKE İLÇESİ İLKOKUL EĞİTİM SEVİYESİNE GÖRE OKUL, ÖĞRENCİ, ÖĞRETMEN SAYISI

Kaynak: İl Milli Eğitim Müdürlüğü

İlçe Adı	Resmi			Özel		
	Okul Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı	Okul Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı
Silifke	38	517	6.985	2	28	301

2024-2025 ÖĞRETİM YILI ORTAOKUL İSTATİSTİKLERİ

Kaynak: İl Milli Eğitim Müdürlüğü

İlçe Adı	Resmi			Özel		
	Okul Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı	Okul Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı
Silifke	33	653	6.656	2	21	203

2024- 2025 ÖĞRETİM YILI ORTAÖĞRETİM (GENEL+MESLEKİ ORTAÖĞRETİM) İSTATİSTİKLERİ

Kaynak: İl Milli Eğitim Müdürlüğü

İlçe Adı	Genel Öğretim			Mesleki Öğretim		
	Okul Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı	Okul Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı
Silifke	10	288	2.703	9	332	2.545

**: Resmi ve Özel okulları kapsamaktadır, Bağımsız faaliyet gösteren 8 Mesleki Eğitim Merkezi'ni kapsamamaktadır.*

2024- 2025 ÖĞRETİM YILI SİLİFKE İLÇESİ ÖZEL OKUL DURUMU

Kaynak: İl Milli Eğitim Müdürlüğü

İlçe Adı	Okul Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı
Silifke	16	1.072	55

2024- 2025 ÖĞRETİM YILI MESLEKİ ve TEKNİK ORTAOĞRETİM KURUMLARININ İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI

Kaynak: İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Okul Türü	Akdeniz	Toroslar	Yenişehir	Mezitli	Anamur	Aydıncık	Erdemli	Gülnar	Mut	Silifke	Tarsus	Bozyazı	Çamlıyayla	2024-2025 Toplam	2023-2024 Toplam
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	8	9	4	4	4	1	5	3	2	8	14	2	1	65	74
Din Öğretimi (AİHL)	4	3	4	2	1	-	2	1	1	1	3	1	-	23	24
Özel Eğitim Uygulama Okulları	-	2	-	-	-	-	-	-	--	-	-	-	-	2	12
Müzik ve Sahne Sanatları Lisesi	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Özel Meslek Lisesi	1	3	3	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	9	9
Spor Lisesi	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Güzel Sanatlar Lisesi	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Toplam	**13**	**17**	**12**	**9**	**5**	**1**	**8**	**4**	**3**	**9**	**17**	**3**	**1**	**102**	**120**

2024- 2025 ÖĞRETİM YILI ÇIRAKLIK ve KALFALIK EĞİTİMİ GÖREN ÖĞRENCİLER İLE ÖĞRETMEN SAYISININ İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI

Kaynak: İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Eğitim Veren İlçeler	Çırak Öğrenci	Kalfa Öğrenci	Öğretmen Sayısı
Akdeniz	3.051	1.050	74
Anamur	1.629	213	27
Erdemli	1.766	334	44
Mut	588	116	16
Silifke	1.019	213	24
Tarsus	2.129	538	42
2024- 2025 Toplam	**10.182**	**2.464**	**227**
2023- 2024 Toplam	**5.964**	**1.170**	**228**

2024- 2025 öğretim yılında İlimizde çıraklık eğitim merkezlerinde eğitim gören çırak ve kalfa sayısında artış gözlenmiştir. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 2023-2024 öğretim yılında 31 iken; 2024-2025 öğretim yılında 58'e yükselmiştir.

YÜKSEKÖĞRETİM

Mersin'de yükseköğrenim alanında ikisi devlet (Mersin, Tarsus üniversitesi) ikisi vakıf (Çağ, Toros Üniversitesi) olmak üzere dört üniversite ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ne bağlı Deniz Bilimleri Enstitüsü ile Selçuk Üniversitesi'ne bağlı Silifke- Taşucu Meslek Yüksekokulu bulunmaktadır. 2024-2025 öğretim yılında ildeki yükseköğretim kurumlarının toplam öğretim üyesi sayısına göre Mersin, Türkiye genelinde 17. sırada ve toplam öğrenci sayısına göre 15.sırada yer almaktadır.

2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI MERSİN ÜNİVERSİTESİ SİLİFKE İLÇESİ AKADEMİK PERSONEL VE ÖĞRENCİ SAYISI

Kaynak: T.C. Mersin Üniversitesi Rektörlüğü

Akademik Birimler	Öğretim Üyesi Sayısı	Öğrenci Sayısı
Silifke Meslek Yüksekokulu	20	703

2024-2025 ÖĞRETİM YILI SELÇUK ÜNİVERSİTESİ SİLİFKE- TAŞUCU MESLEK YÜKSEKOKULU AKADEMİK PERSONEL ve ÖĞRENCİ DURUMU

Kaynak: T.C. Selçuk Üniversitesi Silifke Taşucu M.Y.O

Bölümler	Öğretim Üyesi Sayısı	Öğrenci Sayısı
Bitkisel ve Hayvansal Üretim	3	128
Dış Ticaret	4	135
Elektronik ve Otomasyon	2	149
İnşaat	4	212
Otel Lokanta ve İkram Hizmetleri	7	497
Seyahat Turizm ve Eğlence Hizmetleri	6	182
Yönetim ve Organizasyon	4	73
Toplam	**30**	**1.376**

2024-2025 ÖĞRETİM YILI SELÇUK ÜNİVERSİTESİ SİLİFKE- TAŞUCU MESLEK YÜKSEKOKULU AKADEMİK PERSONEL DURUMU

Kaynak: T.C. Selçuk Üniversitesi Silifke Taşucu M.Y.O

Unvanı	Personel Sayısı
Profesör	1
Doçent	4
Doktor Öğretim Üyesi	5
Öğretim Görevlisi	20
Toplam	**30**

Selçuk Üniversitesi Silifke- Taşucu Meslek Yüksekokulu'nda 30 öğretim üyesi bulunmakta ve 1.324 öğrenci öğrenim görmektedir. Toplam öğrenci sayısı 2023-2024 öğretim yılına göre %4 artmış

KÜLTÜR

SİLİFKE İLÇESİ MÜZELERİ

Kaynak: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Müzeler	Silifke Müzesi Silifke Atatürk Evi ve Etn. Müzesi Narlıkuyu Mozaik Müzesi
Özel Müzeler	Taşucu Amphora Müzesi

MÜZELERDE BULUNAN ESER SAYISI

Kaynak: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

	Silifke
Arkeolojik Eser	4.527
Etnografik Eser	1.544
Sikke	17.591
Mühür	111
Tablet	-
El Yazması	-
Fosil	1
Toplam	**23.774**
Sergilenen Eser	**1.750**

SİLİFKE İLÇESİ ÖREN YERLERİ

Kaynak: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Silifke Ören Yerleri	Roma Tapınağı, Cambazlı Kilisesi, Aya Thekla Yeraltı Kilisesi (Meryemlik), Taşucu (Holmi), Liman Kalesi, Kilikya Afrodisiası, Demircili (Imbriogon) Anıtmezarları, Uzuncaburç (Diocaesarea)

SAĞLIK

31.12.2024 TARİHİ İTİBARİYLE İLİMİZDE BULUNAN SAĞLIK KURUMLARININ İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI

Kaynak: İl Sağlık Müdürlüğü

	Akdeniz	Anamur	Aydıncık	Bozyazı	Çamlıyayla	Erdemli	Gülnar	Mezitli	Mut	Silifke	Tarsus	Toroslar	Yenişehir	Toplam
Eğitim ve A raştırma Hastanesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	**1**
Devlet Hastanesi	1	1	1	1	-	1	1	-	1	1	1	-	-	**9**
İlçe Devlet Hastanesi (Entegre)	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	**1**
Üniversite Hastanesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	**1**
ADSH (Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	**1**
Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesine Bağlı Semt Polk.	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	**3**
ADSM (Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	**2**
Ayakta Rehabilitasyon Merkezi (Erişkin)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	**1**

İLÇEMİZDE YATAKLI SAĞLIK KURUMLARININ HİZMETLERİ

Kaynak: İl Sağlık Müdürlüğü

Kuruluşun Adı	Yatak Sayısı		Poliklinik Hasta Sayısı	
	2023	2024	2023	2024
Silifke Devlet Hastanesi	230	230	718.801	788.718
Özel Olbamed Hastanesi	75	75	180.665	162.304
Genel Toplam	**305**	**305**	**899.466**	**951.022**

	Akdeniz	Anamur	Aydıncık	Bozyazı	Çamlıyayla	Erdemli	Gülnar	Mezitli	Mut	Silifke	Tarsus	Toroslar	Yenişehir	Toplam
Ayakta Arındırma Merkezi (Erişkin)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		**1**
Yataklı Arındırma Merkezi (Erişkin, Kadın, Çocuk-Ergen)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	**3**
ÇİM (Çocuk İzlem Merkezi)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**1**
TRSM (Toplum Ruh Sağlığı Merkezi)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	**3**
Semt Polikliniği	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	**3**
İl Ambulans Servisi Başhekimliği	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**1**
Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu	9	5	2	2	1	6	4	7	3	5	11	9	8	**72**
İlçe Sağlık Müdürlüğü	1	1	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1	**10**
Toplum Sağlığı Merkezi	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	**3**
ASM (Aile Sağlığı Merkezi)	27	8	1	4	1	17	5	16	5	12	34	26	17	**173**
AHB (Aile Hekimliği Birimi)	111	24	3	9	3	54	9	71	21	45	120	108	82	**660**
Halk Sağlığı Laboratuvarı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	**1**
Sağlık Evi	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	**2**
GSM (Göçmen Sağlığı Merkezi)	2	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	**5**
GGSM (Güçlendirilmiş Göçmen Sağlığı Merkezi)	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	**3**
SHM (Sağlıklı Hayat Merkezi)	1	1	-	-	-	1	-	1	-	1	1	3	-	**9**
KETEM (Kanser Erken Teşhis Tarama ve Eğitim Merkezi)	1	1	-	-	-	1		1	-	-	1	1	1	**7**
VSD (Verem Savaş Dispanseri)		1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	**4**
Deri Zührevi Hastalıklar Dispanseri	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**1**
Sıtma Savaş Dispanseri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	**1**
Özel Hastane	3	1	-	-	-	1	-	3	-	1	3	-	3	**15**
Özel Tıp Merkezi	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	2	1	**9**
Kızılay Kan Merkezi	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**1**
Özel Diyaliz Merkezleri	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	2	2	**8**
Özel Tüp Bebek Merkezi	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**1**
Özel Poliklinik	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	**4**
Özel Müstakil Laboratuar	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	**2**
Özel Psikoteknik Değerlendirme Merkezi	9	2	-	-	-	2	-	-	-	2	4	-	-	**19**
Özel Hekim Muayenehanesi	17	4	-	-	-	8	-	39	1	6	7	2	94	**178**
Özel Sağlık Kabini	4	-	-	-	-	4	-	12	2	1	6	8	8	**45**

	Akdeniz	Anamur	Aydıncık	Bozyazı	Çamlıyayla	Erdemli	Gülnar	Mezitli	Mut	Silifke	Tarsus	Toroslar	Yenişehir	Toplam
Özel ADS Muayenehanesi	114	13		4	1	26	1	50	7	17	46	14	97	**390**
Özel Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	**1**
Özel Diş Protez Laboratuvarı	21	3	-	-	-	3	-	2	-	2	6	2	10	**49**
Özel ADS Polikliniği	19	2	-	-	-	10	-	12	1	5	16	6	37	**108**
Özel Bilrat Radyoloji Merkezi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	**1**
Özel Hiperbarik Oksijen Tedavi Merkezi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	**1**
Özel Evde Bakım Hizmetleri Merkezi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	**1**
Eczane	116	28	4	9	2	69	10	96	22	58	111	92	126	**743**
Ecza Deposu	6	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	1	2	**14**

SOSYAL HİZMETLER

2024 YILI SONU İTİBARİYLE İLÇEMİZDE SOSYAL HİZMETLER MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI SOSYAL HİZMET KURULUŞLARININ DURUMU

Kuruluşun Adı	Yeri	Kapasitesi	Mevcut	Hizmet Türü
Silifke Huzurevi Merkezi Müdürlüğü	Silifke	44	50	Huzurevi
Silifke Sosyal Hizmet Merkezi	Silifke	Silifke, Aydıncık, Gülnar	-	Huzurevi
Silifke Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi	Silifke	-	-	Resmi

Kaynak: T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Mersin İl Müdürlüğü

2024 YILI SONU İTİBARİYLE İLÇEMİZDE DİĞER SOSYAL HİZMET KURULUŞLARININ DURUMU

Kaynak: T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Mersin İl Müdürlüğü

Kuruluş Adı		Kreş ve Gündüz Bakım Evi	Huzurevi	Çocuk Kulüpleri	Engelli Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
Silifke	Sayı	7	50	2	-
	Kapasite	331	44	43	-

TARIM , TURİZM VE EKONOMİK GÖSTERGELER

73
174

TARIM, ORMAN VE HAYVANCILIK

MERSİN İLİ ARAZİ VARLIĞI

Kaynak: Tarım, Orman İl Müdürlüğü

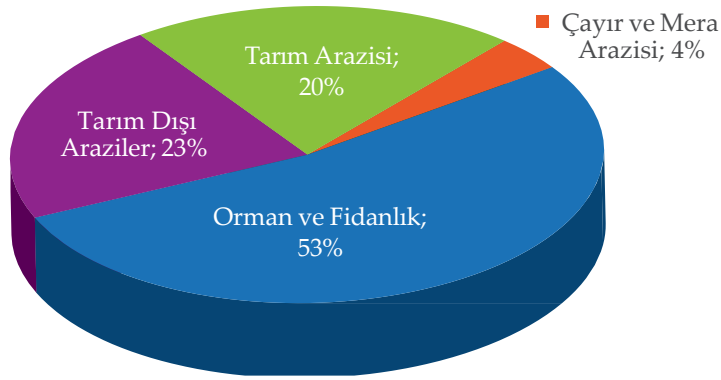

Akdeniz Havza'sının içinde yer alan Mersin ili, 1.585.300 hektarlık yüzölçümü ile Türkiye'nin yüzölçümünün yaklaşık %2'sini oluşturmaktadır. İl yüzölçümünün %53'ünü orman arazisi, %20'sini tarım arazisi, %23'ünü tarım dışı arazi oluştururken; %4'ünü de çayır ve mera arazisi oluşturmaktadır.

MERSİN İLİ TARIM ALANLARININ TÜRLERİNE GÖRE DAĞILIMI (Hektar)

Kaynak: TÜİK

	2023	2024	Değişim (%)	Türkiye İçerisindeki Pay (%)
Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri Alanı	159.341	160.726	%1	%4
Nadas Alanı	32.594	33.700	%3	%1
Sebze Alanı	25.849	23.932	-%7	%3
Süs Bitkileri Alanı	155	165	%7	%3
Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı	110.462	107.353	-%3	%1

Mersin ilinde tarım alanlarının türlerine göre dağılımı incelendiğinde İlimiz sahip olduğu meyve, sebze ve süs bitkisi alanları ile Türkiye genelinde önemli büyüklüğe sahiptir. 2024 yılında İlimizde tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı ile sebze alanı hariç diğer tüm tarım alanları genişlemiştir. Söz konusu genişlemede meyve alanlarında Gülnar, Tarsus ve Anamur; nadas alanında Silifke, süs bitkileri alanında Tarsus ilçeleri etkili olmuştur. Tarım alanları içerisinde tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı ve sebze alanındaki 2023 yılındaki azalış, 2024 yılında da devam etmiştir. Söz konusu durumda Tarsus ve Akdeniz'deki sebze alanları ile Anamur ve Gülnar'daki tahıllar ve diğer bitkisel ürünler alanlarındaki azalış etkili olmuştur. Mersin ili sahip olduğu süs bitkileri alanı ile 2024 yılında Türkiye genelinde %3'lük payla iller arasında beşinci sırada yer almıştır.

2024 YILI SİLİFKE İLÇESİ TARIM ALANLARININ İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI (Hektar)

Kaynak: TÜİK

İlçeler	Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri Alanı	Nadas Alanı	Sebze Alanı	Süs Bitkileri Alanı	Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı	2023 Yılına Göre Değişim (%)	Pay (%)
Silifke	143.143	180.689	24.532	0	171.365	%3	%16

2024 YILI MERSİN İLİ BİTKİSEL ÜRETİM ALANLARI VE ÜRETİM MİKTARLARI

Kaynak: TÜİK

Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim Miktarı (Ton)	Üretimde 2023 Yılına Göre Değişim (%)	Toplam Üretim İçerisindeki Pay (%)	Türkiye Üretimindeki Pay (%)
Tahıllar	**924.617**	**350.380**	**%12**	**%71**	**%1**
Durum Buğdayı	26.500	4.461	-%1	%1	%0,1
Buğday, Durum Buğdayı Hariç	680.833	202.928	%30	%41	%1
Mısır	102.959	119.146	-%5	%24	%1

Çeltik	11.815	6.193	-	%1	%1
Arpa (Diğer)	101.922	17.566	%3	%4	%0,2
Çavdar	588	86	-%37	%0,02	%0,03
Patates-Kuru Baklagiller-Yenilebilir Kök ve Yumrular	**100.495**	**22.040**	**%23**	**%4**	**%0,3**
Bakla, Kuru (İnsan Tüketimi İçin)	10	5	-%29	%0,001	%0,1
Nohut, Kuru	93.567	9.759	%9	%2	%2
Mercimek, Kuru (Yeşil)	335	23	%0	%0,005	%0,03
Patates (Tatlı Patates Hariç)	3.080	11.816	%37	%2	%0,2
Tatlı Patates	3	12	-	%0,002	%1

Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim Miktarı (Ton)	Üretimde 2023 Yılına Göre Değişim (%)	Toplam Üretim İçerisindeki Pay (%)	Türkiye Üretimindeki Pay (%)
Fasulye, Kuru	3.500	425	%21	%0,1	%0,2
Yağlı Tohumlar	**99.717**	**31.881**	**%17**	**%6**	**%1**
Soya Fasulyesi	53.699	21.414	%35	%4	%12
Yerfıstığı, Kabuklu	7.618	2.896	%36	%1	%1
Pamuk Çekirdeği (Çiğit)*	10.875	2.779	-%27	%1	%0,2
Susam Tohumu	637	47	-%36	%0	%0,3
Ayçiçeği Tohumu (Yağlık)	26.888	4.745	-%11	%1	%0,3
Tekstilde Kullanılan Ham Bitkiler	**10.875**	**6.344**	**-%27**	**%1**	**%0,3**
Pamuk, Çırçırlanmamış (Kütlü)*	10.875	4.631	-%27	%1	%0,2
Pamuk, Çırçırlanmış (Lifli)*		1.713	-%27	%0,3	%0,2
Yem Bitkileri	**33.974**	**81.212**	**%4**	**%17**	**%0,1**
Fiğ (Adi) (Yeşil Ot)	7.128	5.295	-%1	%1	%0,3
Burçak (Yeşilot)	300	90	-%29	%0	%1
Yonca (Yeşilot)	6.833	21.292	%32	%4	%0,1
Korunga (Yeşilot)	9.410	8.038	%0	%2	%1
Mısır (Hasıl)	27	16	%23	%0,003	%0,02
Mısır (Slaj)	10.276	46.481	-%4	%9	%0,2
Parfümeri, eczacılık ve benzeri alanlarda kullanılan bitkiler, yem bitkileri tohumları	**651**	**125**	**%3**	**%0,03**	**%1**
Lavanta	651	125	%3	%0,03	%1
Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünleri Toplam	**1.170.329**	**491.982**	**%11**	**%100**	**%0,3**

İlimizde, 2024 yılında tahıllar ve diğer bitkisel ürün grubunda ekilen alanlar geçen yıla göre %3 azalarak 1.170.329 dekar seviyesine gerilemiştir. Üretim miktarında ise önceki yıl gözlenen daralma 2024 yılında yerini %11'lik artışa bırakarak 491.982 tona yükselmiştir. Söz konusu grubun tüm alt gruplarında tekstilde kullanılan ham bitkiler haricinde üretim artmış olup, alt grupların %71'ini oluşturan tahıl üretimi yıllık %12, %17'sini oluşturan yem bitkileri ise %4; %6'sını oluşturan yağlı tohumlar %17 artmıştır. Türkiye geneli tahıllar ve diğer bitkisel ürün grubu üretimin %0,3'ü Mersin kaynaklıdır.

2024 yılında Mersin ili, tahıl ve diğer bitkisel ürünler grubunda yer alan soya üretiminde %12'lik pay ile Türkiye genelinde ikinci sırada; yer fıstığı üretiminde %1'lik payla Türkiye sıralamasında dokuzuncu sırada yer almıştır.

Sebzeler*	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim Miktarı (Ton)	Üretimde 2023 Yılına Göre Değişim(%)	Toplam Üretim İçerisindeki Pay (%)	Türkiye Üretimindeki Pay (%)
Meyvesi İçin Yetiştirilen Sebzeler	**187.993**	**1.758.310**	**-%9**	**%91**	**%7**
Karpuz	26.406	187.084	-%15	%10	%7
Kavun	5.130	19.780	-%12	%1	%2
Biber Salçalık, Kapya	840	3.730	-%1	%0,2	%0,2
Biber Dolmalık	2.360	15.435	-%17	%1	%4
Biber Sivri	20.030	173.482	-%20	%9	%23
Hıyar Sofralık	14.126	221.757	%0,3	%12	%13
Acur	322	644	-%48	%0,03	%3
Patlıcan	10.909	104.636	-%28	%5	%18
Domates Sofralık	59.623	718.849	-%5	%37	%5
Bamya	924	594	-%64	%0,03	%6
Kabak	26.279	280.655	-%0,4	%15	%49
Bal Kabağı	232	696	-%15	%0,04	%1
Fasulye, Taze	14.625	24.991	-%10	%1	%5
Barbunya, Taze	1.187	1.331	-%16	%0,1	%2
Bezelye, Taze	1.204	974	-%39	%0,1	%1
Bakla, Taze	3.796	3.672	-%19	%0,2	%14
Yumru ve Kök Sebzeler	**8.059**	**30.625**	**-%8**	**%2**	**%1**
Havuç	1	2	%0,0	%0,0	%0,0
Sarımsak Taze	453	636	-%0,2	%0,03	%1
Sarımsak Kuru	206	149	-%50	%0,01	%0,2
Soğan Taze	954	1.575	-%20	%0,1	%2
Soğan Kuru	1.704	6.789	%27	%0,4	%0,2
Pırasa	4.294	19.687	-%16	%1	%15
Turp Kırmızı	447	1.787	-%2	%0,1	%1
Diğer Sebzeler (Başka Yerde Sınıflandırılmamış)	**48.665**	**133.050**	**-%6**	**%7**	**%6**
Lahana Beyaz	4.265	22.613	%2	%1	%3
Lahana Kırmızı	2.180	8.120	-%25	%0,4	%5
Karnabahar	9.931	29.815	-%8	%2	%12
Brokoli	4.717	11.040	%5	%1	%8
Marul Kıvırcık	2.882	7.442	-%19	%0,4	%3
Marul Göbekli	7.374	18.063	%12	%1	%7
Marul İceberg	8.576	21.440	-%22	%1	%24
Ispanak	5.482	8.758	%12	%0,5	%3

Sebzeler*	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim Miktarı (Ton)	Üretimde 2023 Yılına Göre Değişim(%)	Toplam Üretim İçerisindeki Pay (%)	Türkiye Üretimindeki Pay (%)
Enginar	60	78	-%40	%0,004	%0,3
Semizotu	139	487	%169	%0,03	%1
Maydanoz	1.463	2.379	%14	%0,1	%2
Roka	444	698	%160	%0,04	%1
Tere	811	1.443	%358	%0,1	%3
Nane	335	524	-%33	%0,03	%3
Mantar, Kültür	6	150	-%60	%0,01	%0,5
Toplam	**244.717**	**1.921.985**	**-%9**	**%100**	**%6**

**:Ekilen alana üretime birden fazla ekilişler ve örtüaltı üretim dahil edilmiştir.*

Mersin ilinde sebze grubunda ekilen alan ve üretim miktarında önceki yıl gözlenen azalış 2024 yılında da devam etmiştir. 2024 yılında sebze ürünleri üretimi önceki yıla göre %9'luk daralma ile 1.921.985 tona, ekilen alan ise %10 azalarak 244.717 dekar seviyesine gerilemiştir. Mersin, Türkiye sebze üretimi içerisinde sahip olduğu %6,3'lük payla 4.sırada yer almaktadır.

MERSİN İLİ SEÇİLMİŞ SEBZE ÜRÜNLERİ ÜRETİMİNİN TÜRKİYE İÇERİSİNDEKİ KONUMU

Kaynak: TÜİK

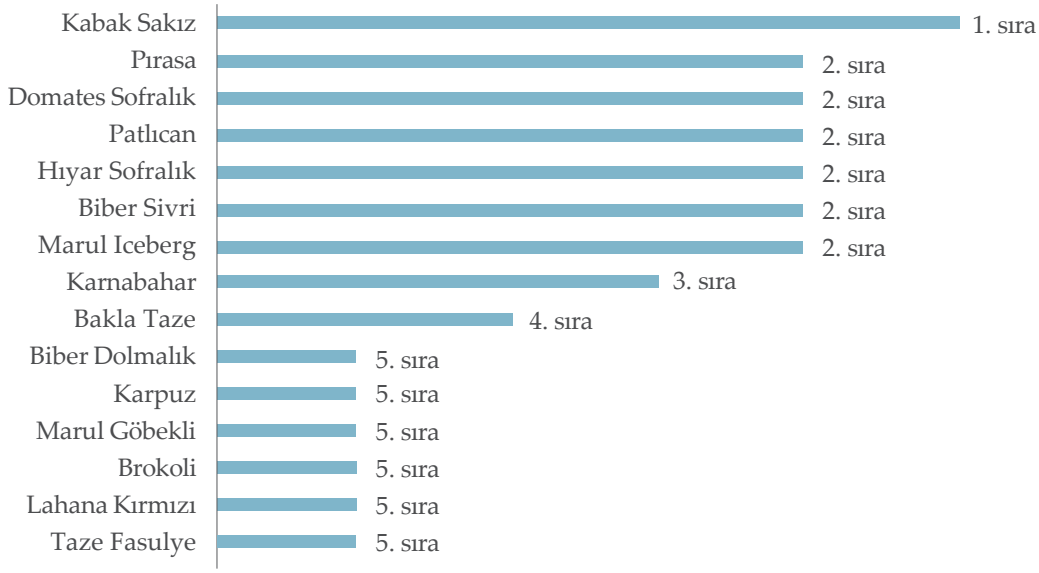

Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri*	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Üretimde 2023 Yılına Göre Değişim (%)	Toplam Üretimdeki Pay (%)	Türkiye Üretimindeki Pay (%)
Üzüm	**163.921**	**319.512**	**-%16**	**%9**	**%9**
Sofralık Üzüm, Çekirdekli	123.058	246.165	-%19	%7	%17
Sofralık Üzüm, Çekirdeksiz	11.173	26.307	-%14	%1	%6
Şaraplık Üzümler	10.500	16.782	%3	%0,5	%4
Kurutmalık Üzüm, Çekirdekli	8.190	12.656	%4	%0,3	%4
Kurutmalık Üzüm, Çekirdeksiz	11.000	17.602	%13	%0,5	%2
Muz, İncir, Avokado, Kivi	**92.123**	**450.476**	**-%3**	**%12**	**%32**
Avokado	20.545	28.089	%68	%1	%44
Muz, Plantain ve Benzerleri	58.436	401.467	-%8	%11	%46
İncir Yaş	5.949	8.987	%14	%0,2	%2
Kivi	7.193	11.933	-	%0,3	%13
Turunçgiller	**377.863**	**1.430.456**	**-%14**	**%39**	**%26**
Greyfurt Altıntop	4.824	21.853	-%12	%1	%15
Limon ve Misket Limonu	230.553	835.657	-%22	%23	%48
Portakal Washington	19.842	85.085	-%11	%2	%8
Portakal Yafa	5.743	20.720	-%34	%1	%50
Diğer Portakallar	37.461	142.548	%10	%4	%26
Mandalina Satsuma	18.397	78.212	-%14	%2	%10
Mandalina Klemantin	2.278	8.664	-%14	%0,2	%10
Mandalina King	986	3.418	-%20	%0,1	%54
Mandalina Diğer	57.779	234.185	%14	%6	%20
Turunç	-	114	-	-	%3
Diğer Meyveler-Taş Çekirdekli Meyveler	**449.226**	**1.061.762**	**%2**	**%29**	**%10**
Elma Golden	7.661	22.754	-%1	%1	%2
Elma Starking	16.918	34.156	-%1	%1	%2
Elma Amasya	418	580	-%11	%0,02	%0,2
Elma Granny Smith	2.060	3.619	-%0,2	%0,1	%2
Diğer Elmalar	23.513	84.831	%1	%2	%7
Armut	5.925	14.519	%5	%0,4	%2
Ayva	879	2.424	%13	%0,1	%1
Kayısı	103.088	157.564	%1	%4	%12
Kiraz	10.809	15.133	-%1	%0,4	%2
Vişne	53	126	%2	%0,003	%0,1
Şeftali	76.324	187.494	%2	%5	%23
Nektarin	67.047	157.868	%35	%4	%44
Erik	43.988	86.119	-%2	%2	%23

Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri*	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Üretimde 2023 Yılına Göre Değişim (%)	Toplam Üretimdeki Pay (%)	Türkiye Üretimindeki Pay (%)
Yenidünya Malta Eriği	4.801	10.781	%1	%0,3	%72
Kızılcık	12	177	-	%0,005	%2
Keçiboynuzu Harnup	6.395	8.897	-%2	%0,2	%36
Çilek	27.950	135.527	-%19	%4	%22
Maviyemiş	1	-	-	-	-
Böğürtlen	100	150	%0	%0,004	%4
Dut	874	2.153	%20	%0,1	%3
Nar	40.553	119.700	%13	%3	%17
Trabzon Hurması Cennet Elması	9.857	17.190	%22	%0,5	%12
Zeytin ve Diğer Sert Kabuklular	**524.122**	**359.500**	**%171**	**%10**	**%6**
Badem	65.104	24.132	%27	%1	%12
Şam Fıstığı Antep Fıstığı	17.796	3.188	%2	%0,1	%1
Ceviz	37.405	17.944	%21	%0,5	%4
Sofralık Zeytinler	194.966	138.516	%228	%4	%12
Yağlık Zeytinler (Zeytinyağı Üretimi İçin)	208.851	175.720	%230	%5	%7
Baharat bitkileri	**3**	**-**	**-**	**-**	**-**
Kekik, İşlenmemiş	3	-	-	-	-
Toplam	**1.607.258**	**3.621.706**	**-%2**	**%100**	**%13**

**:Meyve alanları, plantasyon (toplu) alanlar olup, dağınık ağaçların alanları dahil edilmemiştir. Verilere örtü altı dahildir.*

İlimizde 2023 yılında meyve üretimindeki %14'lük artış, 2024 yılında yerini %2'lik azalışa bırakarak 3.621.706 ton seviyesinde gerçekleşmiştir. Ekilen alan yıllık %1 artarak 1.607.258 dekara ulaşmıştır. Türkiye meyve üretiminin %13'ünü karşılayan Mersin; iller arasında 1.sırada yer almaktadır.

MERSİN İLİ SEÇİLMİŞ MEYVE ÜRÜNLERİ ÜRETİMİNİN TÜRKİYE İÇERİSİNDEKİ KONUMU

Kaynak: TÜİK

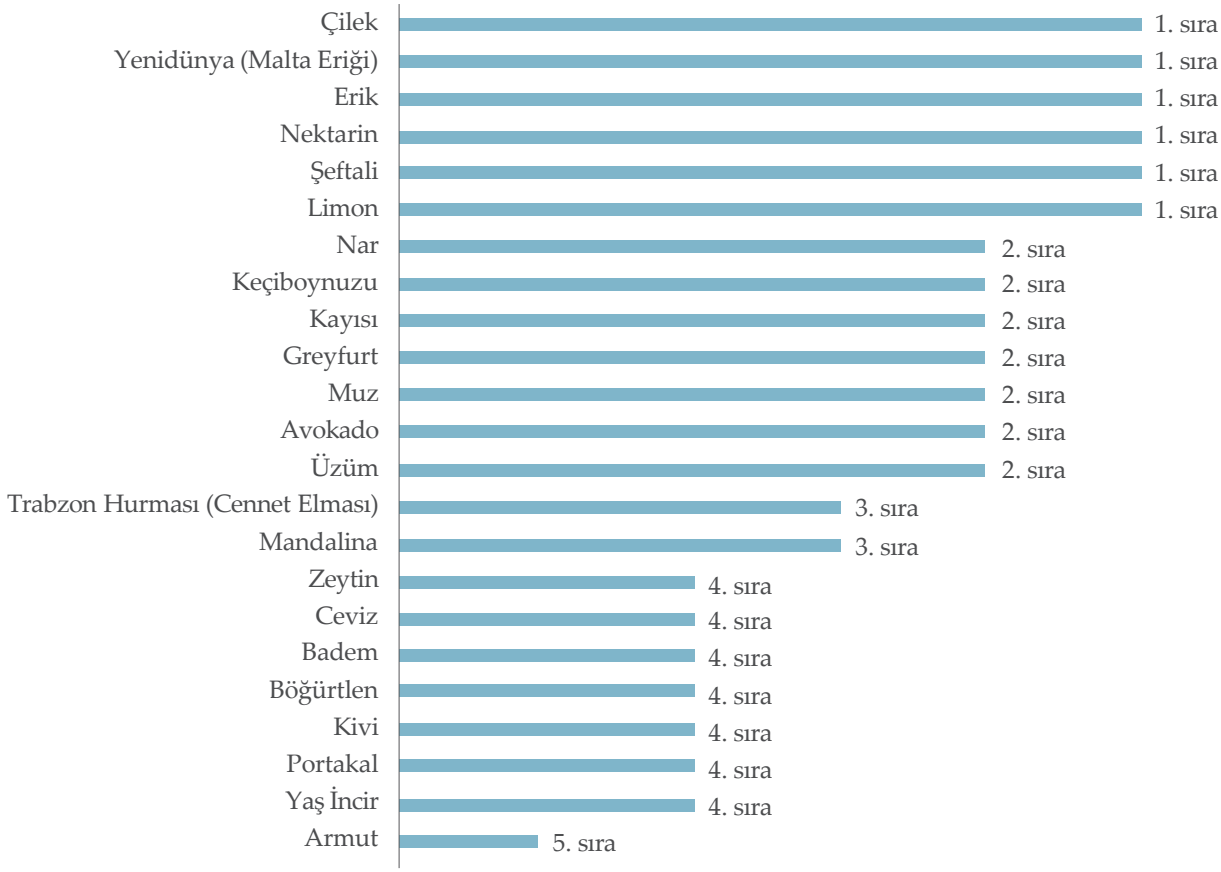

2024 yılında Türkiye geneli turunçgil üretiminin %26'sını karşılayan Mersin; turunçgil üretimine göre iller arasında ikinci sırada yer almıştır. Aynı dönemde Türkiye geneli limon üretiminin %48'ini karşılayan Mersin iller arasında birinci; portakal üretiminde %15'lik payla dördüncü; mandalina üretiminde %16'lık payla üçüncü sıradadır. Türkiye'nin çilek üretiminde %22'lik paya sahip olan Mersin iller arasında birinci, muz üretiminin %46'sını; avokado üretiminin %44'ünü karşılayan İlimiz her iki meyve üretiminde de ikinci sırada yer almıştır. Türkiye'nin yenidünya üretiminin %72'si Mersin kaynaklı olup iller arasında birinci; erik üretiminde %23'lük payla birinci, kayısı üretiminde %12'lik payla ikinci; keçiboynuzu üretiminde %36'lık payla ikinci; şeftali üretiminde %23'lük; nektarinde ise %44'lük payla birinci İl konumundadır.

Kaynak: TÜİK

Süs Bitkileri	Ekilen Alan (m²)	Üretim (Adet)	Üretimde 2023 Yılına Göre Değişim (%)	Toplam Üretimdeki Pay (%)	Türkiye Üretimindeki Pay (%)
Kesme Çiçekler	**956.087**	**41.022.486**	**%5**	**%82**	**%3**
Gül	434.270	16.074.440	%11	%32	%13
Fresia	500	70.000	-%72	%0,1	%0,5
Nergis	521.317	24.878.046	-%0,02	%50	%65
Çiçek Soğanları ve Diğer Süs Bitkileri	**696.000**	**9.170.000**	**-%14**	**%18**	**%1**
İç Mekân Süs Bitkileri	445.000	6.675.000	%20	%13	%4
Dış Mekân Süs Bitkileri	251.000	2.495.000	-%80	%5	%1
Toplam	**1.652.087**	**50.192.486**	**-%13**	**%100**	**%3**

**: Ekilen alan ve üretime; birden fazla ekilişler ve örtüaltı dahildir.*

2024 yılında Mersin ilinde ekilen süs bitkisi alanı önceki yıla göre %4 azalarak 1.652.087 m2'ye, üretim miktarı ise geçen yıla göre %13 azalarak 50.192.486 adete gerilemiştir. 2023 yılında süs bitkisi üretimindeki artışın 2024'de yerini azalışa bırakmasında dış mekan süs bitkileri üretimindeki daralma belirleyici olmuştur. Kesme çiçek üretiminde 2023 yılına göre artışta gül üretimi etkili olmuş; nergis üretimi geçen yıl ile aynı seviyelerde kalırken; 2023 yılında üretimine başlanan yeni bir bitki çeşidi olan fresia'da ise 2024 yılında azalış kaydedilmiştir. Türkiye süs bitkisi üretimi içerisinde %3'lük payı olan Mersin; iller arasındaki yeri 2023 yılına göre bir sıra gerileyerek 2024 yılında yedinci sırada yer almıştır. Mersin gül üretiminde %13'lük payla iller arasında dördüncü; nergis üretiminde ise %65'lik payla birinci büyük il konumundadır.

MERSİN İLİNDE ÜRETİLEN SÜS BİTKİSİ ÜRÜNLERİNİN TÜRKİYE İÇERİSİNDEKİ KONUMU

Kaynak: TÜİK

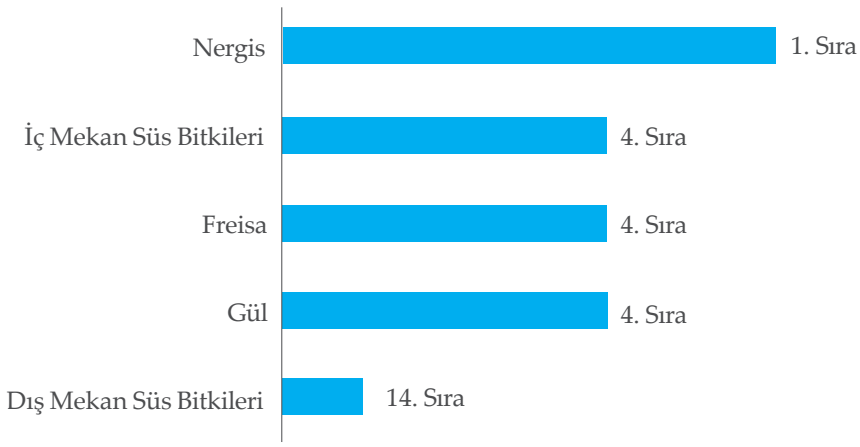

Mersin ili, arazi yapısı tarımsal çeşitlilik sunan, özellikle meyve ve sebze üretiminde ülke ekonomisine önemli katkısı olan illerden biridir. Elverişli toprak yapısı, bitkisel üretimde sulu tarımın yaygınlığı, ılıman iklimi ve gelişmiş alt yapısı ile yüksek katma değerli ürünler yetiştirilmektedir. 2024 yılında Türkiye geneli yaş meyve ve sebze ihracatı önceki yıla göre miktar bazında %10 azalarak 4.192.791.887 kg'a; tutar bazında %2 azalarak 3.401.839.395 $ seviyesine ulaşmıştır. Mersin firmaları tarafından gerçekleştirilen yaş meyve sebze ihracatı yıllık miktar bazında %17 azalarak 1.056.822.472 kg'a, tutarda ise %16 azalarak 738.015.717 $'a gerilemiştir. 2024 yılında İlimiz firmaları tarafından gerçekleştirilen narenciye ihracatının; Türkiye geneli narenciye ihracatı içerisindeki payı önceki yıla göre 3 puan artarak %42, yaş meyve ve sebze ihracatı içerisindeki payı ise 2 puan azalarak %23 düzeyinde gerçekleşmiştir. Mersin hem yaş meyve sebze ürünleri ihracatı hem de narenciye ihracatına göre Türkiye'nin birinci büyük ili konumundadır.

MERSİN FİRMALARININ GERÇEKLEŞTİRDİĞİ YAŞ MEYVE SEBZE İHRACATI

Kaynak: AKİB

Ürün	2023		2024		Değişim (%)	
	Miktar (kg)	Tutar ($)	Miktar (kg)	Tutar ($)	Miktar	Tutar
Armut	13.516.690	11.289.925	10.772.335	10.401.033	-%20	-%8
Ayva	2.076.531	1.844.677	880.528	1.089.111	-%58	-%41
Bezelye	82	257	21.757	3.881	%26433	%1410
Biber	14.091.263	20.616.369	10.820.416	16.507.202	-%23	-%20
Çay	124.003	542.688	5.545	32.664	-%96	-%94
Çilek	9.334.409	9.308.107	5.435.903	5.823.854	-%42	-%37
Diğer Baklagiller	70.317	96.313	81.942	65.530	%17	-%32
Diğer Sebzeler	868.831	1.097.219	473.724	732.810	-%45	-%33
Diğer Taze Meyveler	5.524.145	6.592.139	3.190.479	4.856.633	-%42	-%26
Diğer Turunçgiller	49.242	194.607	47.822	203.769	-%3	%5
Domates	76.111.868	61.312.272	43.393.897	27.680.684	-%43	-%55
Elma	41.595.443	27.772.095	39.623.543	25.320.328	-%5	-%9
Erik	10.229.889	9.259.134	7.632.779	6.765.903	-%25	-%27
Fasulye	299.337	270.388	523.857	495.035	%75	%83
Greyfurt	45.523.666	30.453.062	45.666.156	26.662.004	%0,3	-%12
Havuç.Turp	10.805.441	5.679.892	6.785.233	2.036.092	-%37	-%64
Hıyar.Kornişon	5.021.724	3.881.256	1.311.484	1.238.995	-%74	-%68
Hurma	366.256	390.939	96.934	130.281	-%74	-%67
Ispanak	60.380	50.029	83.128	61.418	%38	%23
İncir	1.429.942	5.485.606	1.514.771	4.805.551	%6	-%12
Kabak	40.589.973	29.506.907	31.851.271	21.870.380	-%22	-%26
Karnabahar	3.722.398	3.228.789	946.782	734.192	-%75	-%77
Karpuz	41.995.415	12.974.015	35.173.148	14.155.299	-%16	%9
Kavun	2.198.044	1.627.438	995.097	827.342	-%55	-%49

Ürün	2023		2024		Değişim (%)	
	Miktar (kg)	Tutar ($)	Miktar (kg)	Tutar ($)	Miktar	Tutar
Kestane	303.197	716.952	341.495	614.167	%13	-%14
Kiraz.Vişne	6.653.265	11.662.528	2.479.046	5.628.400	-%63	-%52
Lahana	2.941.946	1.449.337	1.867.174	818.957	-%37	-%43
Limon	290.700.450	170.417.181	244.270.132	139.109.938	-%16	-%18
Mandarin	377.437.929	246.120.070	263.397.433	188.439.637	-%30	-%23
Mantar	16.295	7.370	18.775	15.646	%15	%112
Marul.Hindiba	2.761.470	2.503.207	791.068	647.450	-%71	-%74
Maydanoz	741.732	545.401	491.200	312.763	-%34	-%43
Muz	898.136	576.684	25.175	17.648	-%97	-%97
Nar	38.520.088	37.743.834	36.301.328	37.688.016	-%6	%0
Patates	13.829.089	4.952.216	36.616.200	14.283.428	%165	%188
Patlıcan	2.385.387	2.193.793	1.702.589	1.879.658	-%29	-%14
Pırasa	1.742.944	878.394	971.680	547.585	-%44	-%38
Portakal	85.642.201	50.663.668	93.935.865	56.639.338	%10	%12
Sarımsak	2.019.321	2.764.979	1.057.099	1.591.948	-%48	-%42
Soğan Şalot	8.824.604	1.998.347	13.125.068	4.007.172	%49	%101
Şeftali	72.159.291	69.466.774	80.937.492	80.028.994	%12	%15
Üzüm	17.645.440	16.530.649	13.155.540	15.068.127	-%25	-%9
Toplam	**1.271.125.955**	**882.964.981**	**1.056.822.472**	**738.015.717**	**-%17**	**-%16**

2024 YILI SİLİFKE İLÇESİ TARIMSAL ALET VE MAKİNA İSTATİSTİKLERİ (ADET)

Kaynak: TÜİK

	SİLİFKE İLÇESİ TARIMSAL ALET VE MAKİNA İSTATİSTİKLERİ
Traktörler	**4.130**
Traktör - Paletli (Tırtıllı)	-
Traktör - Tek Akslı (1-5 Bg)	-
Traktör - Tek Akslı (5 Bg'den Fazla)	830
Traktör - İki Akslı (1-10 Bg)	-
Traktör - İki Akslı (11-24 Bg)	15
Traktör - İki Akslı (25-34 Bg)	95
Traktör - İki Akslı (35-50 Bg)	865
Traktör - İki Akslı (51-70 Bg)	1.920
Traktör - İki Akslı (70 Bg'den Fazla)	405
Biçerdöverler	**-**
Biçerdöver (0-5 Yaş)	-
Biçerdöver (6-10 Yaş)	-
Biçerdöver (11-20 Yaş)	-
Biçerdöver (21 Yaş Ve Üzeri)	-
Diğer Alet ve Makinalar	**52.118**
Kulaklı Traktör Pulluğu	2.800
Kültivatör	330
Sırt Pülverizatörü	6.550
Elektropomp	7.300
Yağmurlama Tesisi	175
Süt Sağım Tesisi	3
Süt Sağım Makinesi (Seyyar)	650
Römork (Tarım Arabası)	3.000
Damla Sulama Tesisi	17.100
Diğer	14.210

SİLİFKE İLÇESİ NİTELİKLERİNE GÖRE SERA ALANLARININ İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI (Dekar)

Kaynak: TÜİK

İlçeler	Cam Sera	Plastik Sera	Alçak Tünel	Yüksek Tünel	Toplam Ekilen Alan
Silifke	224	9.883	1.098	100	11.305

MERSİN İLİ SERA ALANLARININ NİTELİKLERİNE GÖRE DAĞILIMI (Dekar)

Kaynak: TÜİK

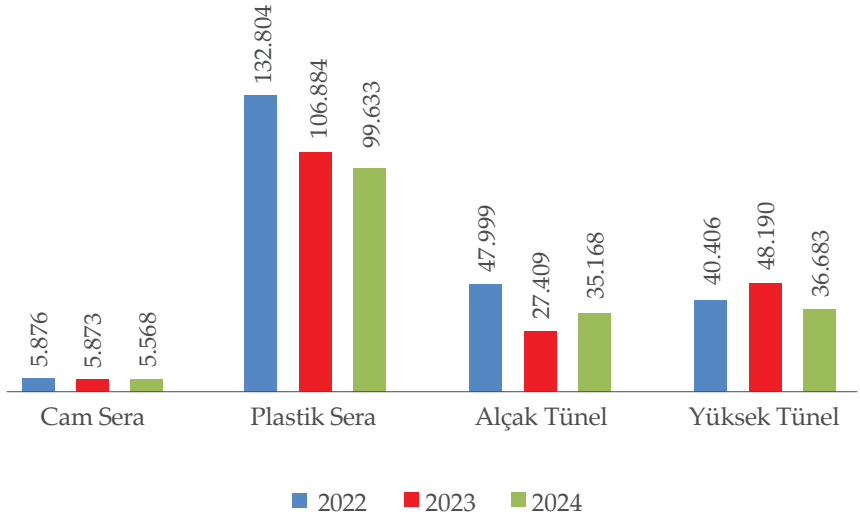

2024 yılında İlimizde örtü altında üretilen sebze ve meyve ürünlerinin %40'ı plastik; %28'i cam; %19'u yüksek tünel; %13'ü ise alçak tünel seralarda üretilmiştir. 2024 yılında İlimizde örtü altında üretilen sebze ve meyve ürünlerinde 2023 yılına göre %8 azalarak 1.663.513 ton seviyesine gerilemiştir. Söz konusu azalışta plastik ve yüksek tünel seralarda üretilen ürünler etkili olmuştur. İlçe bazında ise Akdeniz, Anamur ve Tarsus örtü altı üretimde en fazla azalışın olduğu ilçeler olurken; Bozyazı, Erdemli ve Gülnar artış kaydedilen illerdir. İlimiz örtü altı üretimde 2024 yılında Türkiye genelinde sahip olduğu %19'luk pay ile ikinci büyük il konumundadır.

2024 YILI SERA ALANLARINDAKİ MEYVE ve SEBZE ÜRETİMİNİN İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI *(Ton)

Kaynak: TÜİK

İlçeler	Alçak Tünel	Cam Sera	Plastik Sera	Yüksek Tünel	Toplam Üretim
Akdeniz	0	2.371	193.422	0	195.793
Anamur	58.775	175.811	15.173	10	249.769
Aydıncık	0	65.016	374	0	65.390
Bozyazı	1.575	106.920	82.495	0	190.990
Çamlıyayla	0	0	0	0	0
Erdemli	440	14.743	321.265	0	336.448
Gülnar	0	936	0	0	936
Mezitli	0	941	812	0	1.753
Mut	0	60	300	0	360
Silifke	5.294	59.363	26.630	0	91.287
Tarsus	154.413	30.683	25.751	318.328	529.175
Toroslar	0	630	0	0	630
Yenişehir	0	802	180	0	982
Toplam	**220.497**	**458.276**	**666.402**	**318.338**	**1.663.513**

**:Örtü altı süs bitkileri üretimi dahil değildir.*

2024 YILI SERA ALANLARINDA SÜS BİTKİSİ ÜRETİMİNİN İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI (Adet)

Kaynak: TÜİK

İlçeler	Cam Sera	Plastik Sera	Yüksek Tünel	Toplam Üretim
Akdeniz	0	0	8.700.000	8.700.000
Aydıncık	232.000	0	0	232.000
Erdemli	0	515.000	0	515.000
Mezitli	0	2.232.555	0	2.232.555
Tarsus	0	0	11.584.885	11.584.885
Toroslar	1.750.000	0	0	1.750.000
Toplam Üretim	**1.982.000**	**2.747.555**	**20.284.885**	**25.014.440**

İlimizde örtü altında üretilen süs bitkisi miktarı önceki yıla göre %29'luk azalışla 25.014.440 adet olmuştur. Akdeniz ilçesi örtü altı süs bitkisi üretiminde artış kaydedilen tek ilçe olurken; diğer ilçelerin tamamında örtü altı süs bitkisi üretimi geçen yılın altında kalmış; en hızlı azalış ise Tarsus ilçesinde gözlenmiştir. Söz konusu dönemde örtü altı süs bitkisi üretiminde plastik sera haricinde geri kalan tüm örtü altı türlerinde azalış kaydedilmiştir.

MERSİN İLİ ÖRTÜ ALTI ÜRETİM MİKTARININ ÜRÜN TÜRLERİNE GÖRE DAĞILIMI (Ton)

Kaynak: TÜİK

Ürün	2023	2024	Değişim (%)
Domates	379.638	339.192	-%11
Kabak	235.034	239.000	%2
Kavun	8.068	9.122	%13
Karpuz	152.148	151.250	-%1
Biber	196.815	162.378	-%17
Hıyar	211.136	210.412	%0
Patlıcan	98.032	76.023	-%22
Fasulye	173	223	%29
Marul	7.500	7.500	-%0,3
Çilek	110.003	83.303	-%24
Muz	399.421	361.029	-%10
Diğer	5.190	8.706	%68
Dış Mekan Süs Bitkileri*	12.325.300	2.280.000	-%82
Kesme Çiçek*	17.195.505	16.059.440	-%7
İç Mekan Süs Bitkileri*	5.556.705	6.675.000	%20

**:Üretim adet olarak verilmiştir.*

MERSİN ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ İLÇELER İTİBARİYLE 2024 YILI ÜRETİM CETVELİ

Kaynak: T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü

Emvalin cinsi	Akdeniz	Yenişehir	Toroslar	Mezitli	Anamur	Bozyazı	Erdemli	Gülnar	Aydıncık	Mut	Silifke	Tarsus	Çamlıyayla
Tomruk (mS)	17.678	9.470	15.784	20.203	84.144	24.639	27.953	25.194	16.796	30.074	20.778	28.735	17.506
Maden direk (mS)	1.322	708	1.180	1.510	10.438	4.745	2.919	3.243	2.162	4.272	3.146	10.955	2.390
Sanayi odunu (mS)	1.224	656	1.093	1.399	16906	5.808	2.932	4.869	3.247	5.420	4.346	5.883	1.028
Kağıtlık odun (mS)	1.097	588	980	1.254	3.686	1.345	1.256	2.216	1.478	3.714	1.303	2.344	3.198
Lif-yonga odunu (mS)	5.095	2.729	4.549	5.823	37.466	17.836	15.412	21.084	14.056	39.128	30.170	20.607	10.583
Sırık (mS)	17	9	16	20	60			2		44	98	221	92
Toplam (m*)	**26.433**	**14.160**	**23.602**	**30.209**	**152.700**	**54.373**	**50.472**	**56.608**	**37.739**	**82.652**	**59.841**	**68.745**	**34.797**
Keçiboynuzu (Harnup) meyvesi (ton)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	179	-
Defne Yaprağı, İşlenmemiş (ton)	-	17	12	102	-	6	-	-	-	-	143	72	-
Kuşdili Bitkisi (Biberiye) (ton)	-	-	3	-	-	-	-	4	-	-	-	94	-
Laden	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-	-	-
Kardelen Soğanı (kg)	-	-	-	-	200	-	-	-	-	-	-	-	-
Çıralı Çam Kök Odunları (ton)	-	-	-	-	-							492	
Çalılar (kg)	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	256.176	-
Fıstıkçamı Kozalağı (kg)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37.185	-	-

İLİMİZ HAYVAN VARLIĞI

Kaynak: Tarım, Orman İl Müdürlüğü

(Adet)	2023	2024
Büyükbaş Hayvanlar	**103.343**	**101.520**
Sığır	103.272	101.461
Manda	71	59
Küçükbaş Hayvanlar	**1.565.417**	**1.685.041**
Koyun	787.614	892.747
Keçi	777.803	792.294
Tek Tırnaklı	**242**	**179**
Kanatlı Hayvanlar	**25.508.613**	**25.122.153**
Tavuk	25.502.089	25.116.598
-Yumurtacı	3.578.076	2.839.883
- Broiler	21.924.013	22.276.715
Hindi, Kaz, Ördek	6.524	5.555

İlimiz büyükbaş hayvan varlığı 2023 yılına göre %2 azalarak 101.520'ye gerilerken, küçükbaş hayvan sayısı ise yıllık %8 artarak 1.685.041 adete yükselmiştir. Kanatlı hayvan sayısı yıllık %2 azalarak 25.122.153'e gerilemiştir. Mersin; 2024 yılında küçükbaş hayvan varlığı ile Türkiye genelinin %3'üne sahip 6.büyük il, kanatlı hayvan varlığı ile %6,5'ine sahip 5.büyük ildir. İlimiz %7,3'lük keçi varlığı ile Türkiye'nin birinci büyük ili, %8,2'lik et tavuğu varlığı ile beşinci büyük ildir.

İLİMİZDE ELDE EDİLEN HAYVANSAL ÜRÜN ÜRETİMİ

Kaynak: TÜİK

	2023	2024
Yapağı (Merinos) (Ton)	28	31
Yapağı (Yerli ve Diğerleri) (Ton)	1.342	1.522
Keçi Kılı (Ton)	372	383
Arılar (Kovan Halinde), Eski Tip) ve Kovan Sayısı	438	415
Arılar (Kovan Halinde), Yeni Tip) ve Kovan Sayısı	326.197	311.216
İpek Böceği Kozası, Çile Yapmaya Uygun Olanlar (Ton)	0,004	0,039
Doğal Bal (Ton)	3.420	1.926
Balmumu(Ton)	211	186

İlimiz keçi kılı üretiminde Türkiye içerisinde ikinci, arılar kovan sayısı (yeni tip) ile dördüncü, balmumu üretimi ile dördüncü; doğal bal üretimi ile 15.büyük il konumundadır.

İMALAT SANAYİ

Sanayi sicil verilerinden oluşturulan sanayi işletmeleri kayıtlarına göre Mersin ilinde sanayi sektöründe faaliyet gösteren işletme sayısının %88'ini oluşturan imalat sanayi alt sektöründe; işletmelerin %31'i gıda ürünleri imalatında faaliyet gösterirken; bu alt sektör grubunu sırasıyla %11 ile "başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı"; %10'luk payla "fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç); %9'luk payla kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı" sektörleri takip etmektedir.

İŞYERİ SAYISI BAZINDA İMALAT SANAYİNDE SEKTÖREL YOĞUNLAŞMA

Kaynak: Ionca.gov.tr

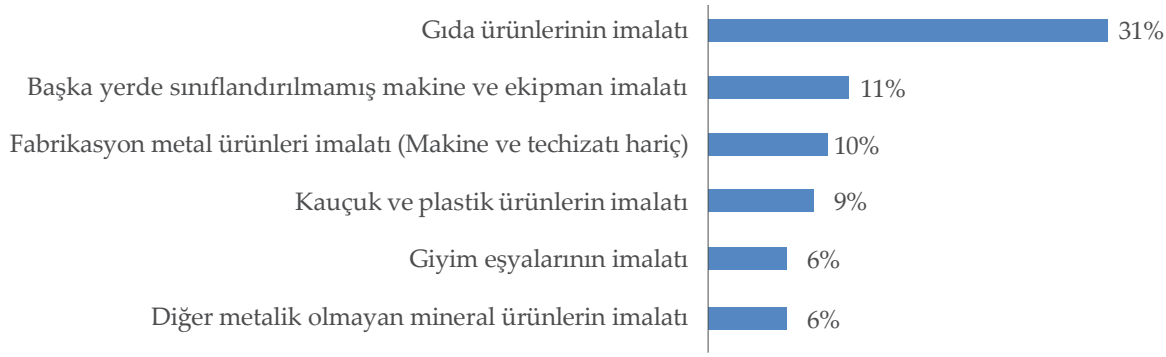

2024 YILI KÜÇÜK SANAYİ SİTESİNE AİT İSTATİSTİKÎ BİLGİLER

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Mersin İl Müdürlüğü

Küçük Sanayi Sitesi Adı	İlçesi	Dolu İşyeri	Boş İşyeri	Toplam İşyeri	Toplam Çalışan Sayısı
Silifke Küçük Sanayi Sitesi	Silifke	204	2	202	800

İlimizde faaliyette olan küçük sanayi sitesinde toplam 202 işyerinin %99'u dolu olup 800 kişi istihdam edilmektedir.

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

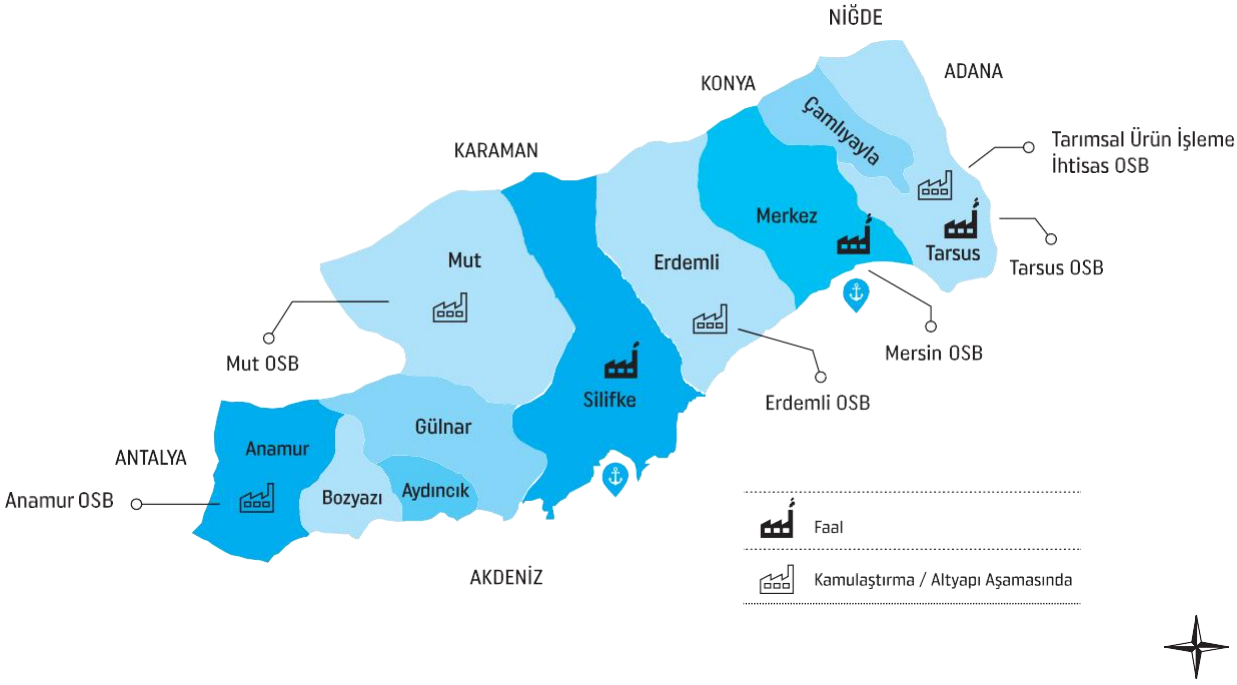

SİLİFKE'DE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNİN DAĞILIMI

Kaynak: OSBÜK

OSB Unvanı	OSB Türü	Fiili Durumu	OSB Alanı (Hektar)	Toplam Parsel Sayısı	Tahsis Edilen Parsel Sayısı	Tahsis Edilecek Parsel Sayısı	Üretim Yapılan Parsel Sayısı	İnşaatı Devam Eden Parsel Sayısı	Diğer Parseller
Silifke	Karma	Faaliyette	96,00	58	56	2	53	1	2

SİLİFKE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ:

ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNİN PARSELASYON DURUMU

Kaynak: Silifke Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü

	2023	2024
Faaliyetteki Firma Sayısı	52	53
İnşaatı Devam Eden Firma Sayısı	2	1
Proje Aşamasındaki Firma Sayısı	2	2
İstihdam Edilen Kişi Sayısı	1.283	1.291

2024 Aralık ayı sonu itibariyle Silifke Organize Sanayi Bölgesi'nde yatırıma yönelen firmaların 53'ü üretime geçmiş; bir tanesi inşaat, iki adedi ise proje aşamasındadır. Bölgede üretime geçen firma sayısı önceki yıla göre bir adet artmıştır. Bölgede yer alan firmaların yaraGığı toplam istihdam ise önceki yıla göre %1 artarak 1.291 kişi olmuştur.

Bölgede yatırıma yönelen firmalar ağırlıklı olarak "taş ve toprağa dayalı sanayi" ile "gıda, içki ve tütün sanayi" imalat sanayi alt sektörlerinde yoğunlaşmaktadır.

SİLİFKE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ'NDEKİ YATIRIMA YÖNELEN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI

Kaynak: Silifke Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü

Sektörler	2023	2024
Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi	19	18
Gıda, İçki ve Tütün Sanayi	16	17
Kimya-Petrol, Kömür, Kauçuk ve Plastik Sanayi	4	4
Ağaç, Mantar Ürünleri ve Mobilya Sanayi	4	5
Metal Eşya, Makine ve Teçhizat Sanayi	7	5
Kâğıt-Kâğıt Ürünleri ve Basım Sanayi	6	7
Toplam	**56**	**56**

SİLİFKE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ ENERJİ TÜKETİMİ

Kaynak: Silifke Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü

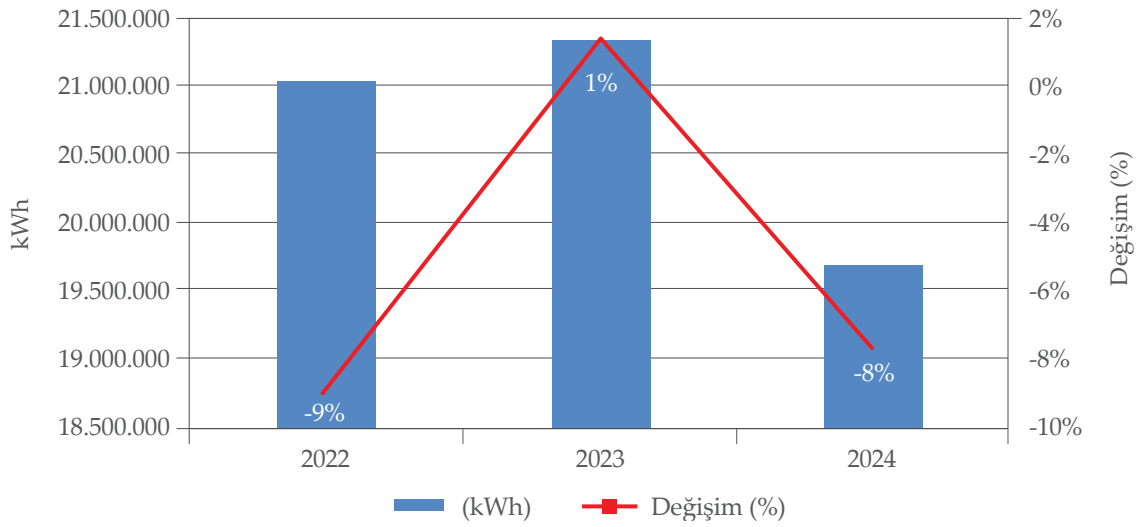

Silifke Organize Sanayi Bölgesi'nde tüketilen enerji miktarı 2023 yılına göre %8'lik azalışla 19 milyon kWh seviyesinde gerçekleşmiştir.

DENİZ TİCARETİ

MERSİN-TAŞUCU LİMAN BAŞKANLIKLARI BAZINDA YURTDIŞI BAĞLANTILI OTOMOBİL/ARAÇ* ELLEÇLEMESİ (ADET)

Kaynak: T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Liman Başkanlıkları**	2023			2024			23/24 Değişim (%)
	Gelen Araç	Giden Araç	Toplam Araç	Gelen Araç	Giden Araç	Toplam Araç	
Mersin	5.839	4.766	10.605	12.009	5.083	17.092	%61
Taşucu	18.773	19.770	38.543	19.278	19.974	39.252	%2
Toplam	**24.612**	**24.536**	**49.148**	**31.287**	**25.057**	**56.344**	**%15**

**:Diğer Araç cinsleri: Askeri Araç, Biçer Döver, Jeep, Kamyon, Kamyon Tankeri, Kamyonet, Karavan, Lokomotif, Minibüs, Motosiklet, Otobüs, Traktör, Vinçli Taşıtlar (Kurtarıcılar vb.), Yolcu Vagonları, Başka Yerde Sınıflandırılmamış Diğer Ulaşım Araçları vb.*
***:100 ve üzerinde toplam araç elleçlemesi gerçekleşen liman tesislerinin bağlı olduğu liman başkanlıklarıdır.*

2024 YILINDA İLÇEMİZ TOPTANCI HALİNDE EN ÇOK İŞLEM GÖREN TAZE SEBZE MİKTARI (Ton)

Kaynak: Mersin Büyükşehir Belediyesi Zabıta Dairesi Başkanlığı Haller Şube Müdürlüğü

Ürün adı	Silifke
Beyaz lahana	-
Biber	0
Domates	5.313
Fasulye	-
Havuç	-
Ispanak	-
Kabak	-
Kara lahana	-
Karnabahar	-
Patates	1.423
Patlıcan	134
Pırasa	-
Salatalık	417
Soğan kuru	1.164
Toplam	**8.450**

2024 YILINDA İLÇEMİZ TOPTANCI HALİNDE EN ÇOK İŞLEM GÖREN BAŞLICA TAZE MEYVE MİKTARI (Ton)

Kaynak: Mersin Büyükşehir Belediyesi Zabıta Dairesi Başkanlığı Haller Şube Müdürlüğü

Ürün Adı	Silifke
Ananas	-
Armut	-
Avakado	-
Çilek	3.638
Dut	-
Elma	-
Erik	76
Greyfurt	-
Kamkat	-
Karpuz	359
Kavun	186
Kayısı	-
Kivi	-
Limon	1.026
Mandalina	-
Muz	-
Nar	-
Nektarin	-
Pithaya	-
Portakal	-
Şeftali	-
Üzüm	-
Yenidünya	-
Toplam	**5.286**

TURİZM

Mersin ili, coğrafi konumu itibariyle; Akdeniz Bölgesi'nin Çukurova bölümünün batısında Doğu Akdeniz Havzası'nın önemli bir bölümünü kapsamaktadır. 330 km.'lik sahil şeridiyle, Türkiye'nin en uzun sahil şeritlerinden birine sahiptir. Tarsus'tan Anamur'a kadar, antik kentleri, tarihi ve doğal değerleri, ören yerleri ile Mersin, bir turizm kenti potansiyeline sahiptir. İlimizde, turizmin çeşitlendirilerek geliştirilmesi, bütün bir yıla yaygın her mevsim turizm yapılması için; kongre ve teşvik turizmi, dağ, yayla ve kış turizmi, inanç, kültür turizmi, termal turizmi, deniz, yat turizmi, eko turizmi gibi turizm çeşitleri ile Silifke-Taşucu-Anamur-Antalya arası karayolu projesi, Karboğazı Kış Sporları Turizm Merkezi Projesi açığa çıkarılmamış turizm ve kültürel değerlerin turizme kazandırılması, tanıtılması ve geliştirilmesi projeleri İlimizde ilan edilen Turizm Merkezi ile Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ile entegreli olarak ele alınarak, İlin turizm potansiyellerinin hayata geçirilmesi gerekmektedir.

MERSİN KÜLTÜR VE TURİZM GELİŞİM BÖLGELERİ VE TURİZM MERKEZLERİ

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

2024 YILI SONU İTİBARİYLE İLÇEMİZDE TURİZM YATIRIM VE İŞLETME BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİNİN DAĞILIMI

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

İlçesi	Türü	Sınıf	Turizm Yatırım Belgeli			Turizm İşletme Belgeli		
			Tesis	Oda	Yatak	Tesis	Oda	Yatak
Silifke	Otel	5 Yıldızlı	4	745	2.506	-	-	-
	Otel	4 Yıldızlı	-	-	-	3	272	652
	Otel	3 Yıldızlı	1	15	30	7	289	585
	Otel	2 Yıldızlı	-	-	-	5	125	266
	Otel	1 Yıldızlı	-	-	-	1	12	24
	Apart Otel		-	-	-	5	117	224
	Müstakil Apart Otel		-	-	-	2	38	76
	Motel	1.Sınıf	-	-	-	1	65	134
	Kırsal Turizm Tesisi		-	-	-	1	19	38
	Pansiyon		-	-	-	2	32	80

2024 YILI SONU İTİBARİYLE İLÇEMİZDEKİ TURİZM İŞLETME BELGELİKONAKLAMA TESİSLERİ

Kaynak: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Bulunduğu Yer	*Tesisin Adı*	*Sınıfı*	*Kapasitesi*	
			Oda	*Yatak*
Silifke	**Silifke Göksu Oteli**	**1 Yıldız**	**24**	**48**
Silifke	**Selefkia Otel**	**2 Yıldız**	**13**	**18**
Silifke	**Askar Port Otel**	**2 Yıldız**	**19**	**38**
Silifke	**Taşucu Kaptan Suit Otel**	**2 Yıldız**	**23**	**50**
Silifke	**Mersin Taflan Otel**	**2 Yıldız**	**25**	**50**
Silifke	**Mediterranean Resort Hotel**	**3 Yıldız**	**68**	**136**
Silifke	**Akdeniz Yaşam Otel**	**3 Yıldız**	**25**	**50**
Silifke	**Nixe Otel**	**3 Yıldız**	**42**	**87**
Silifke	**Susanoğlu Club Efes Otel**	**3 Yıldız**	**62**	**124**
Silifke	**Yapraklı Palm Beach Otel**	**3 Yıldız**	**32**	**64**
Silifke	**Calamie Hotel**	**3 Yıldız**	**47**	**106**
Silifke	**Altınorfoz Oteli**	**4 Yıldız**	**130**	**272**
Silifke	**Mia Resorts Pınepark Holiday Club**	**4 Yıldız**	**68**	**232**

Silifke	**Marpessa Blue Beach Resort Hotel**	**4 Yıldız**	**74**	**148**
Silifke	**Jasmin Court Apart Otel**	**Apart**	**39**	**68**
Silifke	**Taşucu Apart**	**Apart**	**19**	**38**
Silifke	**Eren Park Otel**	**Apart**	**20**	**40**
Silifke	**İntermot-Boğsak**	**Motel**	**65**	**134**
Silifke	**Pozitifköy Kırsal Turizm Tesisi**	**Kırsal Turizm Tesisi**	**19**	**38**
TOPLAM	***19 ADET OTEL İŞLETMESİ***		***814***	***1741***

31.12.2024 TARİHİ İTİBARİYLE İLÇEMİZDEKİ TURİZM YATIRIM BELGELİTESİSLER

Kaynak: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Bulunduğu Yer	***Tesisin Adı***	***Türü***	***Sınıfı***	***Kapasitesi***	
				Oda	***Yatak***
Mersin-Silifke	*Marina Beach Otel*	*Otel*	*5 Yıldız*	*116*	*244*
Mersin-Silifke	*Marvista Resort Otel*	*Otel*	*4 Yıldız*	*80*	*192*
Mersin-Silifke	*Paulmi Otel*	*Otel*	*-3 yıldız*	*24*	*48*

MADENCİLİK

Kaynak: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü

MERSİN İLİ MADEN HARİTASI / *MINERAL MAP OF MERSİN*

AÇIKLAMALAR / *EXPLANATIONS*

- **ZUHUR** / *EXPOSURE*
- **YATAK** / *ORE DEPOSIT*
- **İŞLETME** / *MINE*
- **ESKİ İŞLETME** / *OLD MINE*
- **Yerleşim merkezi** / *Urban center*

METALİK MADENLER / *METALLIC MINERALS*

ENDÜSTRİYEL HAMMADELER / *INDUSTRIAL RAW MATERIALS*

Al	Boksit / *Bauxite*	Dol	Dolomit / *Dolomite*
Asb	Asbest / *Asbestos*	Fe	Demir / *Iron*
Ba	Barit / *Barite*	Kçt	Kireçtaşı / *Limestone*
Cmh	Çimento Hammaddeleri / *Cement Raw Materials*	Mag	Magnezit / *Magnesite*
Cr	Krom / *Chromite*	Mr	Mermer / *Marble*
CuPbZn	Bakır-Kurşun-Çinko / *Copper-Lead-Zinc*	P	Fosfat / *Phosphate*
		Qzk	Kuvars Kumu / *Quartz Sand*

SİLİFKE BÖLGESİ MADEN VE ENERJİ KAYNAKLARI

Kaynak: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü

Cinsi	Yeri	Tenör	Açıklamalar
Barit	Silifke - Torul - Çılbayır Ky.	%77-96 BaSO4	70.000 ton görünür+muhtemel rezerv
Demir	Silifke - Pelitpınarı (Kürtler) Zuhuru	% 30.8 (Fe+Mn)	1.100.000 ton görünür, 571.000 ton muhtemel+mümkün rezerv
Demir	Gülnar - Kocaşlı Grubu (Yanışlı, Besi T., Taşbaşı T., Kocaşlı) Zuhurları	%16-50 Fe	550.000 ton görünür+muhtemel rezerv. Yanışlı'nın büyük bir kısmı alınmış olup diğer zuhurların tenörleri çok düşüktür
Demir	Gülnar - Dedeler Sahası	%40-57 Fe	Zuhur olduğundan rezerve yönelik çalışma yoktur
Demir	Gülnar - Örendüzü Sahası	% 20-40 Fe, % 2.72-4.53 SiO_2 ve %2 Al_2O_3	120.690 ton görünür, 1.293.000 ton muhtemel rezerv.
Dolomit	Gülnar-Aydıncık Sahaları	% 18.5-20.7 MgO	9.616.879.800 ton görünür+ muhtemel, 21.061.565.000 ton mümkün rezerv
Dolomit	Silifke Sahası	% 19.45 MgO	75.240.000.ton görünür 192.199.366 ton muhtemel rezerv
Fosfat	Bozyazı ve Aydıncık Zuhurları	% 2.15-20.83 P_2O_5	Zuhur olduğundan rezerve yönelik çalışma yoktur.
Kireçtaşı	Silifke (Ovacık) Dolomit Sahası	% 32.14 CaO, % 19.45 MgO, % 0.50 SiO_2, % 0.76 Fe_2O_3	Toplam 220.000.000 ton görünür+muhtemel rezerv
Krom	İlde çok sayıda krom oluşumları bulunmakta olup, bunların bir kısmı büyük boyutta yataklar olduğundan işletme yapılmıştır.	%10-48 Cr2O3	1.5-2 milyon ton muhtemel+mümkün rezerv
Çimento	Silifke - Taşucu Sahası	Marn	111.000.000 ton görünür+muhtemel rezerv Debi: 30 lt/sn.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından Silifke ilçesi ve çevresinde yaptığı çalışmalar sonucunda metalik madenlerden başta krom olmak üzere demir ve bakır-kurşun-çinko, endüstriyel hammadde kaynaklarından ise başta dolomit ve barit olmak üzere çimento hammaddeleri, fosfat, kireçtaşı ve manyezit yatak ve zuhurları ortaya çıkarılmıştır.

1. Sahaya göre detaylı tablo

Maden Türü	Saha / Lokasyon	Tenör (Yaklaşık)	Rezerv Türü	Rezerv Miktarı (ton)	Not / Kullanım Alanı
Dolomit	Silifke genel sahası	%19,45 MgO, %32,14 CaO	Görünür	75.240.000	Çimento, demir–çelik, cam, kimya sanayii için dolomit hammaddesi
Dolomit	Silifke genel sahası	%19,45 MgO, %32,14 CaO	Muhtemel	192.199.366	Aynı sahada dolomit rezervinin devamı
Dolomit / Kireçtaşı	Silifke – Ovacık sahası	Yüksek CaO ve MgO, düşük SiO_2 ve Fe_2O_3	Görünür + Muhtemel (toplam)	~220.000.000	Yüksek kaliteli kireçtaşı/dolomitik kireçtaşı; çimento ve kireç için uygun
Kireçtaşı / Marn	Silifke – Taşucu çimento hammaddesi	Çimento klinkeri için uygun kimyasal bileşim	Görünür + Muhtemel	~111.000.000	Taşucu/Medcem vb. çimento tesislerine hammadde
Barit	Silifke – Torul / Çılbayır sahası	%77–96 $BaSO_4$	Görünür + Muhtemel	~70.000	Petrol sondajı (ağırlaştırıcı), boya, kimya ve metalurji sanayii
Demir (Fe)	Silifke – Pelitpınarı (Kürtler) sahası	~%30,8 (Fe + Mn)	Görünür	1.100.000	Demir cevheri; bölgesel demir–mangan kuşağının bir parçası
Demir (Fe)	Silifke – Pelitpınarı (Kürtler) sahası	~%30,8 (Fe + Mn)	Muhtemel + Mümkün	571.000	Aynı sahada demir cevheri potansiyel rezerv devamı

2. Maden türüne göre özet tablo

Maden Türü	Başlıca Sahalar (Silifke)	Toplam Yaklaşık Rezerv (ton)	Genel Kullanım Alanı
Dolomit	Silifke genel sahası, Ovacık	> 260.000.000 (toplam mertebe)	Çimento, demir–çelik, cam, kimya
Kireçtaşı / Marn	Ovacık, Taşucu çimento hammaddesi	> 330.000.000 (dolomit/kireçtaşı + marn)	Çimento, kireç üretimi
Barit	Torul – Çılbayır	~70.000	Petrol sondajı, boya, kimya, metalurji
Demir (Fe)	Pelitpınarı (Kürtler)	~1.671.000 (görünür+muhtemel+mümkün)	Demir–çelik sanayii yardımcı cevheri

ULUSAL HESAPLAR

İKTİSADİ FAALİYET KOLLARINA GÖRE GAYRİ SAFİ YURTİÇİ HASILANIN DAĞILIMI (1.000 ¨) (2009=100), CARİ FİYATLARLA

Kaynak: TÜİK

	Türkiye		Mersin	
	2022	2023	2022	2023
Tarım	972.301.593	1.635.078.558	37.354.880	57.906.574
Sanayi	3.964.834.337	6.074.619.548	47.048.942	69.840.063
İnşaat	732.915.929	1.458.433.366	29.680.336	72.557.723
Hizmetler	7.766.734.934	14.369.107.865	163.345.326	282.464.202
Vergi Sübvansiyon	1.574.989.184	3.008.482.459	32.518.819	61.706.504
Toplam	**15.011.775.979**	**26.545.721.797**	**309.948.303**	**544.475.066**

İl düzeyinde cari fiyatlarla GSYH hesaplamalarına göre 2023 yılında Mersin ili 544 milyar 475 milyon ¨ ile Türkiye geneli GSYH'sı içerisinde %2,1'lik paya sahiptir. İlimiz Türkiye geneli GSYH içerisinde sahip olduğu payla iller arasında 9. Sırada yer almıştır.

GSYH'yı oluşturan faaliyetler incelendiğinde Mersin'in toplam GSYH içerisinde hizmetler sektörü 2022 yılına göre bir puan azalarak %52'lik paya, sanayi sektörü iki puan azalarak %13'lük paya, ve inşaat sektörü üç puan artarak %13'lük paya, tarım sektörü ise bir puan azalarak %11'lik paya sahiptir.

Mersin GSYH 'sının sektörel dağılımının Türkiye GSYH 'sının dağılımı ile kıyasladığımızda; Mersin GSYH'sı içerisinde tarım ve inşaat sektörlerinin payı Türkiye GSYH'sı payının üzerinde paya sahip olurken, sanayi sektörünün ise Türkiye GSYH'sı payının altında paya sahip olmuştur.

2023 YILI TÜRKİYE GSYH'SI İÇERİSİNDE İLLERİN PAYI

Kaynak: TÜİK

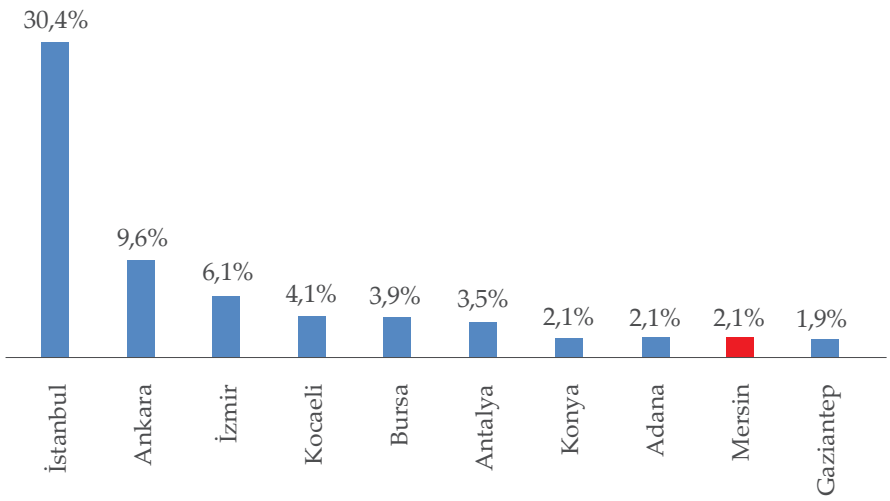

TÜRKİYE GSYH'SI İÇERİSİNDEKİ SEKTÖRLERİN PAYI

Kaynak: TÜİK

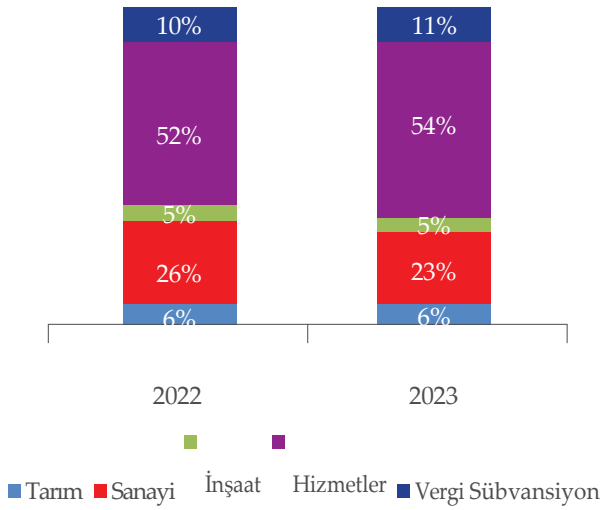

MERSİN GSYH'SI İÇERİSİNDEKİ SEKTÖRLERİN PAYI

Kaynak: TÜİK

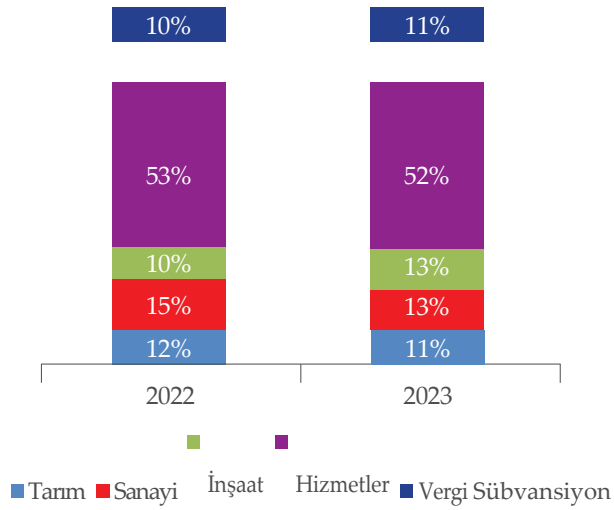

İKTİSADİ FAALİYET KOLLARINA GÖRE MERSİN'İN TÜRKİYE GSYH'DAN ALDIĞI PAY (Cari Fiyatlarla)

Kaynak: TÜİK

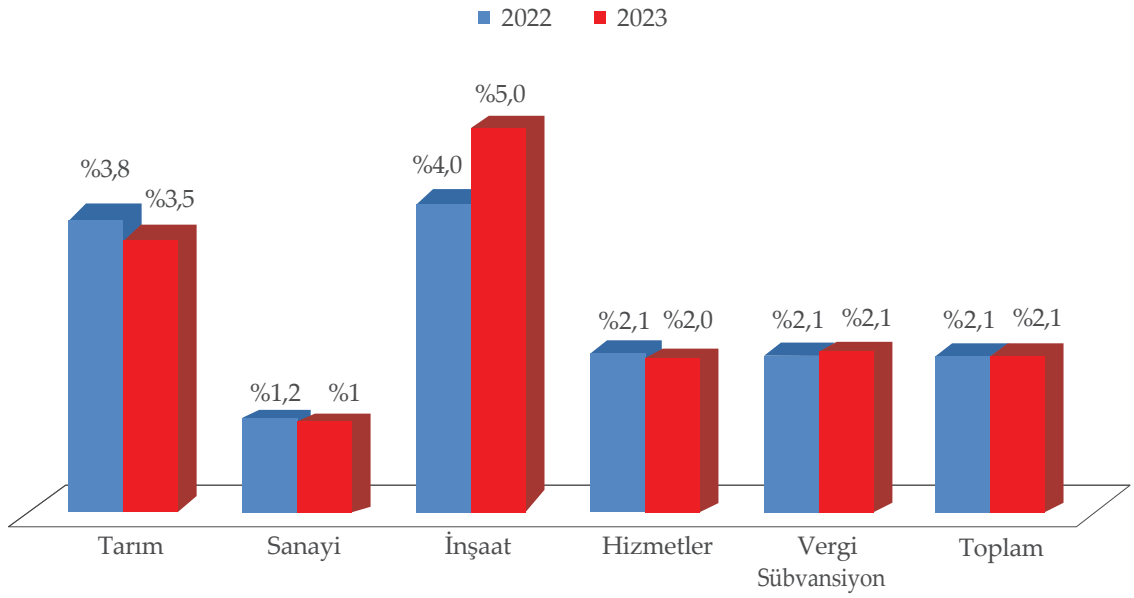

2023 yılı cari fiyatlarla Türkiye GSYH hesaplamalarının iktisadi faaliyet kollarına göre dağılımında; Mersin, inşaat sektöründe %5'lik pay ile 3. sırada, tarım sektöründe %3,5'lik pay ile 5. sırada, hizmetler sektöründe %2'lik pay ile 7. sırada, sanayi sektöründe %1,1'lük payı ile 18. Sırada yer almıştır. 2022 yılına göre Mersin'in Türkiye GSYH' sı içerisindeki payı 2022 yılı ise aynı seviye kalırken; tarım, sanayi ve hizmetler sektörlerinin paylarında azalış, inşat sektörünün payında artış meydana gelmiştir.

2023 yılında İlimizde kişi başına düşen GSYH 2022 yılına göre 2.201$ artarak 12.025$'a ulaşmış; Türkiye ortalaması olan 13.243$'ın altında kalmıştır. İlimiz kişi başına düşen GSYH değerine göre iller arasındaki yeri 2022 yılına göre bir sıra yükselerek 17. sırada yer almıştır.

Enflasyon etkisinden arındırılarak hesaplanan zincirlenmiş hacim endeksine göre 2022 yılında İlimiz GSYH'sı %7,6 artarken; 2023 yılında artış hızı yavaşlayarak %3,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

İL BAZINDA KİŞİ BAŞINA GSYH

Kaynak: TÜİK

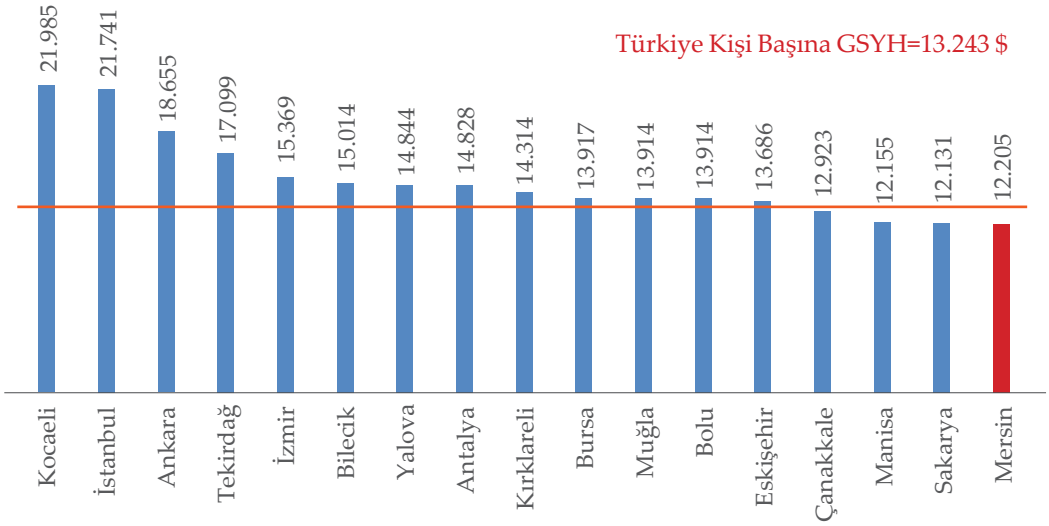

TÜRKİYE GSYH BÜYÜMESİNE KATKI VEREN İLLER (%)*

Kaynak: TÜİK

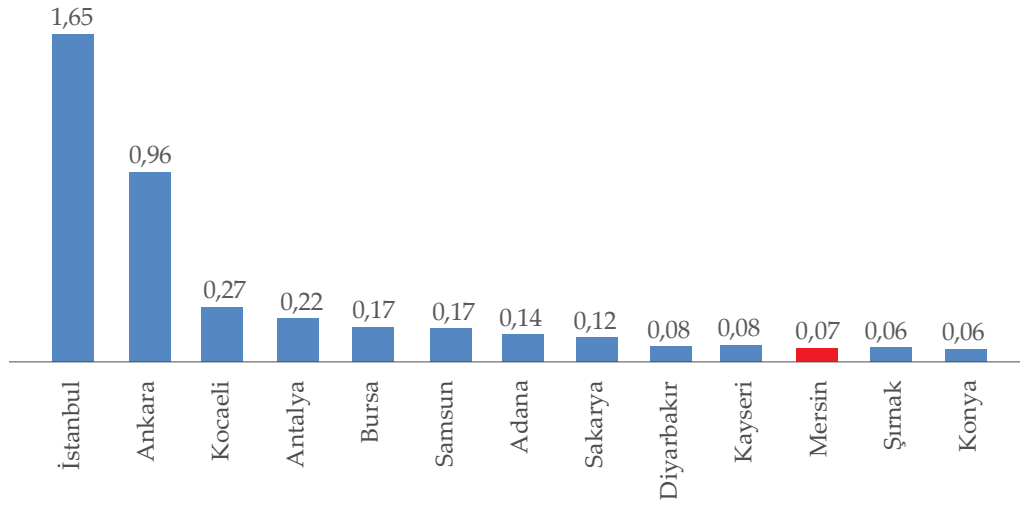

**TÜİK, zincirlenmiş hacim endeksi hesaplarına göre*

2023 yılında zincirlenmiş hacim endeksine göre, Türkiye geneli GSYH yıllık % 5,1 artarken, Mersin %3,3 artış oranı ile Türkiye ortalamasının altında artış göstererek Türkiye genelinde 55.sırada yer almıştır. İlimiz, Türkiye genelinde GSYH büyümesine katkı veren iller içerisinde 2023 yılında 11. sırada yer almıştır.

PARASAL GÖSTERGELER

DÖVİZ KURLARI*

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

Aylar	2023		2024		Euro/Dolar Paritesi	
	ABD Doları	EURO	ABD Doları	EURO	2023	2024
Ocak	18,774	20,214	30,027	32,784	1,077	1,092
Şubat	18,840	20,212	30,732	33,167	1,073	1,079
Mart	18,986	20,307	31,958	34,745	1,070	1,087
Nisan	19,320	21,168	32,300	34,664	1,096	1,073
Mayıs	19,702	21,445	32,219	34,814	1,088	1,081
Haziran	23,085	24,967	32,492	35,013	1,082	1,078
Temmuz	26,447	29,230	32,865	35,609	1,105	1,083
Ağustos	26,975	29,455	33,591	36,940	1,092	1,100
Eylül	26,965	28,846	34,000	37,749	1,070	1,110
Ekim	27,821	29,383	34,202	37,367	1,056	1,093
Kasım	28,611	30,875	34,396	36,606	1,079	1,064
Aralık	29,049	31,686	34,935	36,610	1,091	1,048

**: Ortalama Döviz Kuru Verileri kullanılarak hazırlanmıştır.*

AYLIK EURO/DOLAR PARİTESİ

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

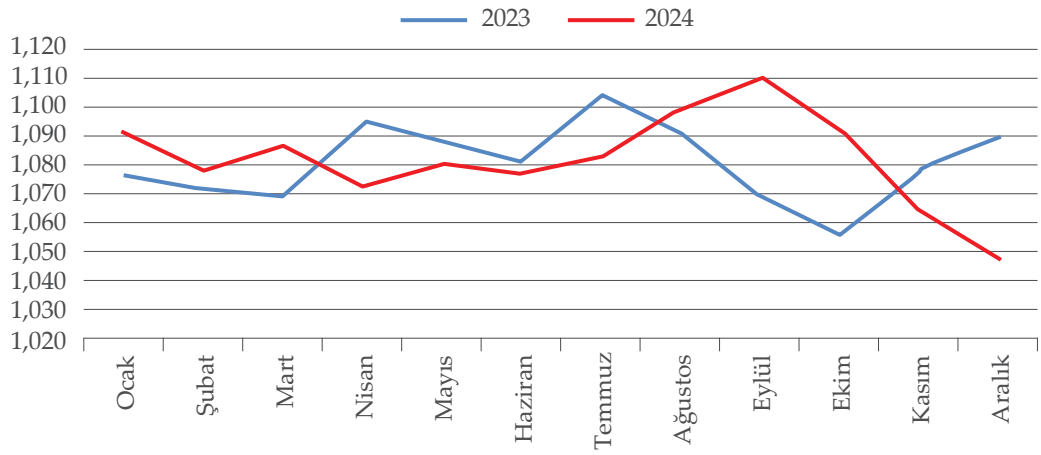

"BDDK ve TBB istatistikleri il düzeyinde yayımlandığından Silifke ilçesine özgü kredi ve mevduat büyüklükleri resmi olarak ayrı açıklanmamaktadır. BDDK Fin Türk verileri ve Mersin Ticaret ve Sanayi Odası 'Aylık Göstergeler' raporuna göre Mersin ilinin 2024 yılı Aralık sonu itibarıyla nakdi kredi hacmi 225,9 milyar TL, mevduat hacmi 238,5 milyar TL düzeyindedir.

TÜİK verilerine göre Silifke'nin Mersin toplam nüfusu içindeki payı yaklaşık %7,2'dir. Bu pay esas alınarak yapılan tahmini hesaplamalar, 2024 yılı sonunda Silifke ilçesinde toplam nakdi kredi hacminin yaklaşık 16–17 milyar TL, toplam mevduat hacminin ise yaklaşık 17 milyar TL seviyesinde olabileceğini göstermektedir. İlçede 2024 itibarıyla faaliyet gösteren yaklaşık 12 banka şubesi ile 100 bin kişi başına düşen şube sayısı 8,6 olup, bu değer Silifke'de bankacılık hizmetlerine erişimin görece yüksek bir düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır."

Silifke için 2023–2024 tahmini bankacılık büyüklükleri

Tablo 1 – Silifke Tahmini Bankacılık Göstergeleri (Aralık sonu, cari fiyatlarla)

Gösterge	2023 (tahmini)	2024 (tahmini)	23-24 Değişim (%)
Nüfus	137.047	139.852	%2,1
Toplam nakdi kredi hacmi (milyar TL)	≈ **10,1**	≈ **16,2**	%59,4
Toplam mevduat hacmi (milyar TL)	≈ **12,3**	≈ **17,1**	%38,7
Kredi / Mevduat oranı (%)	≈ **%82**	≈ **%95**	+13 puan
Kişi başına kredi (bin TL)	≈ **74**	≈ **116**	≈ %57
Kişi başına mevduat (bin TL)	≈ **90**	≈**122**	≈ %36

Not: Tablodaki kredi ve mevduat rakamları, Mersin ili toplam değerlerinin Silifke'nin nüfus payı kadarının ilçe bazına yansıtılması ile hesaplanmıştır.

Bankacılık altyapısı – şube yoğunluğu

- Silifke'de faaliyet gösteren banka şubesi sayısı güncel verilere göre **12**'dir (Ziraat, Halkbank, VakıfBank, İş Bankası, Akbank, Garanti BBVA, Yapı Kredi, QNB Finansbank, DenizBank, TEB vb.)
- 2024 nüfusu dikkate alındığında, Silifke'de **100.000 kişi başına yaklaşık 8,6 banka şubesi** düşmektedir.

Bu yoğunluk, ilçe ölçeğinde bankacılık erişiminin **orta–üst düzeyde** olduğunu; hane halkı ve KOBİ'lerin temel bankacılık ürünlerine fiziki erişiminde belirgin bir sorun bulunmadığını göstermektedir.

Silifke'de Bankacılık Sektörü Gelişimi (2023–2024)

BDDK FinTürk ve Türkiye Bankalar Birliği istatistikleri il düzeyinde yayımlandığından, Silifke ilçesine özgü kredi ve mevduat büyüklükleri resmi olarak ayrı açıklanmamaktadır. Mersin Ticaret ve Sanayi Odası tarafından BDDK verileri kullanılarak hazırlanan "Aylık Göstergeler – Aralık 2024" raporuna göre Mersin'in nakdi kredi hacmi 2023 yılı Aralık döneminde 143,5 milyar TL iken 2024 yılı Aralık döneminde 226,0 milyar TL'ye; mevduat hacmi ise aynı dönemde 174,1 milyar TL'den 238,5 milyar TL'ye yükselmiştir.

TÜİK verilerine göre 2024 yılı itibarıyla Silifke'nin nüfusu 139.852 olup, Mersin ili toplam nüfusunun yaklaşık %7,15'ini oluşturmaktadır. Bu pay esas alınarak yapılan tahmini hesaplamalar, 2023 yılı sonunda Silifke'de toplam nakdi kredi hacminin yaklaşık 10–11 milyar TL, toplam mevduat hacminin ise yaklaşık 12–13 milyar TL seviyesinde olduğunu; 2024 yılı sonunda ise kredi hacminin yaklaşık 16 milyar TL, mevduat hacminin ise 17 milyar TL civarına yükseldiğini göstermektedir. Buna göre 2023–2024 döneminde Silifke'de kredi hacminde yaklaşık %60, mevduat hacminde ise yaklaşık %39 oranında artış olduğu tahmin edilmektedir.

Kişi başına göstergeler dikkate alındığında, kişi başına kredi stoku 2023 yılında yaklaşık 74 bin TL iken 2024 yılında 116 bin TL'ye; kişi başına mevduat stoku ise aynı dönemde 90 bin TL'den 122 bin TL'ye yükselmiştir. Bu gelişme, Silifke'de hem hane halkı hem de işletmelerin bankacılık sistemine entegrasyonunun güçlendiğini, kredi ve mevduat kanalının reel sektör büyümesini destekleyecek ölçüde genişlediğini göstermektedir.

Bankacılık altyapısı bakımından, ilçede faaliyet gösteren yaklaşık 12 banka şubesi ile 100 bin kişiye düşen şube sayısı 8,6'dır. Şube yoğunluğu, Silifke'de bankacılık hizmetlerine erişimin ilçe ölçeğinde yeterli düzeyde olduğunu; özellikle tarım, ticaret ve turizm ağırlıklı sektör yapısının ihtiyaç duyduğu kredi ve nakit yönetimi hizmetlerinin yerel düzeyde karşılanabildiğini ortaya koymaktadır.

ULAŞIM

DENİZYOLU ULAŞIMI

Doğu Anadolu Bölgesi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve İç Anadolu Bölgeleri ithalat ve ihracat faaliyetlerini gerçekleştirmek için Mersin Uluslararası Limanı'nı kullanmaktadır. Ayrıca Ortadoğu Ülkeleri ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerine, ABD ve AB ülkelerine ithalat-ihracat ve bu ülkelere transit yük taşımacılığı yapılmaktadır. 2007 yılına kadar T.C. Devlet Demiryolları tarafından işletilen Mersin Limanı, 11.05.2007 tarihinde özelleştirilmiştir. Bu tarihten itibaren Mersin Limanı'ndaki faaliyetler, Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş. tarafından yürütülmektedir.

Mersin ili Silifke ilçesinde bulunan Taşucu Limanı; İlin ikinci en büyük limanıdır. 15 Kasım 1985 tarihinde işletmeye açılan Taşucu Limanı 21 Ocak 2022 tarihinde özelleştirilmiştir. Mersin il merkezine 90 km. Silifke ilçe merkezine 12 km. mesafede bulunan limanda; yük elleçlemesinin yanı sıra K.K.T.C. ve Lübnan'a Ro-Ro taşımacılığı ile Girne'ye yolcu seferleri yapılmaktadır.

HAVAYOLU ULAŞIMI

Silifke'de havayolu ulaşımı Adana Havalimanı'ndan yapılmakta iken, Ağustos ayında Çukurova Havalimanı'nın açılmasıyla havayolu ulaşımı Çukurova Havalimanı'ndan yapılmaya başlanmıştır. Tarsus ilçesine kurulan Çukurova Uluslararası Havalimanı il merkezine 55 km uzaklıkta olup, 9 milyon yolcu/ yıl kapasitesi ile ulusal ve uluslararası yolcu uçağı seferlerinin yanı sıra kargo seferleri de yapılmaktadır.

ADANA HAVALİMANI UÇAK, YOLCU VE TAŞINAN YÜK İSTATİSTİKLERİ*

Kaynak: T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü

		Ticari Uçak Trafiği	Tüm Uçak Trafiği	Yük Trafiği (Bagaj, Kargo, Posta) (Ton)	Yolcu Trafiği (Gelen/Giden)
2023	İç Hat	23.349	38.640	36.149	3.845.362
	Dış Hat	7.287	8.169	13.285	883.446
	Toplam	**30.636**	**46.809**	**49.434**	**4.728.808**
2024	İç Hat	14.632	27.359	23.362	2.470.928
	Dış Hat	5.295	5.505	9.066	614.120
	Toplam	**19.927**	**32.864**	**32.428**	**3.085.048**

**2024 Ağustos ayı itibariyle tarifeli uçuşlara kapatılmıştır*

ÇUKUROVA ULUSLARARASI HAVALİMANI UÇAK, YOLCU VE TAŞINAN YÜK İSTATİSTİKLERİ*

Kaynak: T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

		Ticari Uçak Trafiği	Tüm Uçak Trafiği	Yük Trafiği (Bagaj, Kargo, Posta) (Ton)	Yolcu Trafiği (Gelen/Giden)
2024	İç Hat	9.192	9.552	12.278	1.483.075
	Dış Hat	3.397	3.531	6.819	445.569
	Toplam	**12.589**	**13.083**	**19.097**	**1.928.644**

**2024 Ağustos ayı itibariyle hizmete açılması nedeniyle, Ağustos-Aralık 2024 dönemini kapsamaktadır.*

2024 yılı Ocak- Ağustos döneminde Adana Havalimanı'nın toplam uçak trafiği 32.864, yolcu trafiği ise 3 milyon 85 bin olarak gerçekleşmiştir. 2024 yılı Ağustos ayında hizmete açılan Çukurova Uluslararası Havalimanı'nın Ağustos- Aralık döneminde tüm uçak trafiği 13.083, yolcu trafiği ise 1 milyon 929 bin olarak gerçekleşmiştir.

HABERLEŞME HİZMETLERİ

BASIN- YAYIN FAALİYETLERİ

2024 YILI SONU İTİBARİYLE İLÇEMİZDE YAYIN YAPAN ÖZEL TELEVİZYON, RADYO, GAZETE VE DERGİLERİN İLÇELERE GÖRE SAYISI

Kaynak: T.C. Mersin Valiliği Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

İlçeler	Gazeteler	Radyolar	TV'ler	Dergiler
Silifke	7	2	-	1

İLÇEMİZDEKİ MESLEKİ KURULUŞLAR

Kaynak: Aşağıda Yer Alan Kuruluşlar

Kuruluşların Unvanı	Üye Sayısı	
	2023	2024
Ziraat Odaları		
- Silifke Ziraat Odası	19.079	11.844

Kuruluşların Unvanı	Üye Sayısı	
	2023	2024
-Silifke Bakkal, Bayii ve Gıda Maddeleri Satıcıları Esnaf Odası	1.138	1.153
-Silifke Esnaf ve Sanatkarlar Odası	3.521	3.618
-Silifke Minibüsçüler Esnaf Odası	330	337
-Silifke Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası	673	701

SİLİFKE TİCARET VE SANAYİ ODASI
2024 YILI İŞLEM İSTATİSTİKLERİ

2024 YILI Ocak-Şubat-Mart-Nisan-Mayıs-Haziran-Temmuz-Ağustos-Eylül-Ekim-Kasım-Aralık ayları
KAYIT YAPILAN ÜYELERİMİZİN ŞİRKET TİPİNE GÖRE DAĞILIMI

Anonim Şirketi	*36*
Gerçek kişi işletmesi	*30*
Kooperatif	*2*
Limited Şirket	**173**
Yabancı Şirketin Türkiye Şubesi	**0**
Diğer iktisadi işletme	**0**
Toplam	**241**

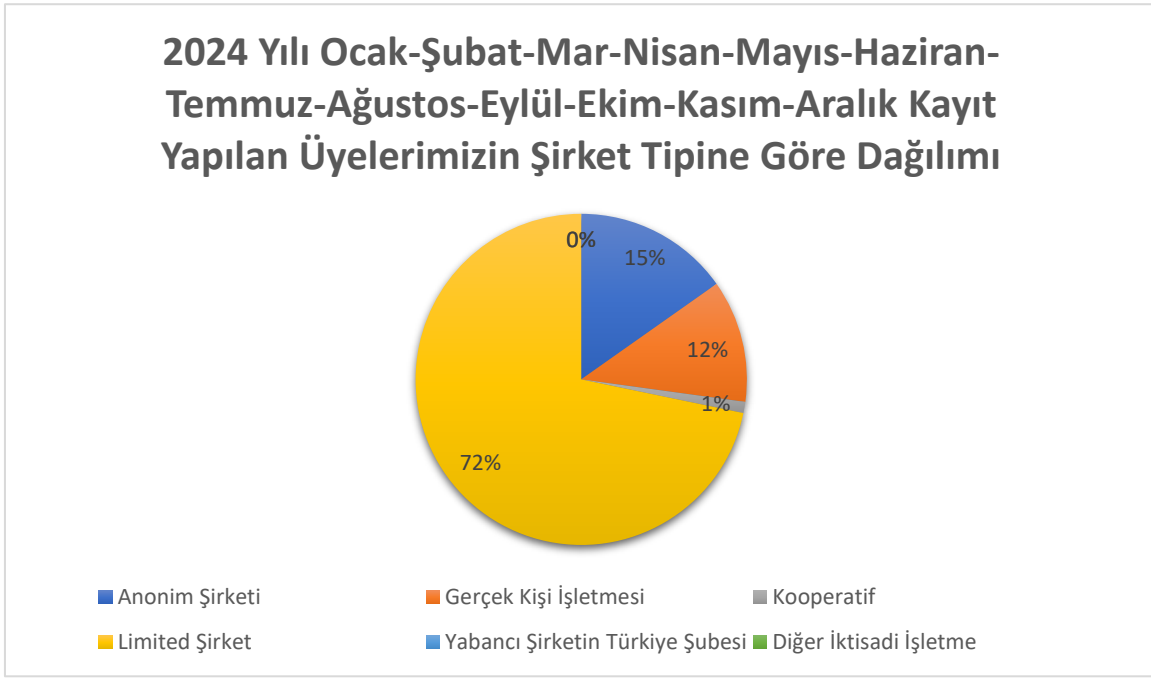

İŞLEM İSTATİSTİKLERİ/2024

-Ocak-Şubat-Mart-Nisan-Mayıs-Haziran-Temmuz-Ağustos-Eylül-Ekim-Kasım-Aralık-

İŞLEMLERİN ADI	12 AYLIK
Gelen Evrak	717
Giden Evrak	1088
Kapasite Raporu	63
Ekspertiz Raporu	25
Ortaklık Teyit Belgesi	23
İş Makinası Tescil Belgesi	102
İhale Durum Belgesi	26
Yerli istekli Belgesi	0
İngilizce Faaliyet Belgesi	10
Oda Belgesi- (Ücretsiz Olarak Hizmet verilmektedir.)	1267
Faaliyet Belgesi	1402

GELECEK SİLİFKE'DE